

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANABİLİM DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI BİLİM DALI

**FRANSA'DAKİ HAUTE COUTURE ENDÜSTRİSİNİN
GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan :

Burcu ÖZBEK

İstanbul, 2019

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANABİLİM DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI BİLİM DALI

**FRANSA'DAKİ HAUTE COUTURE ENDÜSTRİSİNİN
GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Burcu ÖZBEK

Öğrenci No:

17550830009

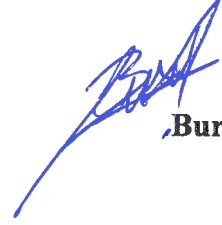
Danışman

Dr. Öğr. Üyesi ALEV ÇIRPICI

İstanbul, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum'' Fransa'daki Haute Couture Endüstrisinin Gelişimi ve Günümüzdeki Etkileri'' adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek herhangi bir intihal veya yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça' da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 02/11/2019

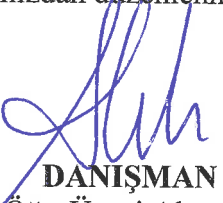
Burcu ÖZBEK

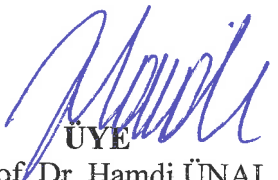
T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

02.11.2019

Enstitümüz *Tekstil Tasarımı* Ana Sanat Dalı *Tekstil ve Moda Tasarımı* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 17550830009 numaralı **Burcu ÖZBEK**'in "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Fransa'daki Haute Couture Endüstrisinin Gelişimi ve Günümüzdeki Etkileri*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 19/11/2019 tarih ve 2019/06 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince (50) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile ~~Kabul/Red veya Düzeltme~~ kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Alev ÇIRPICI
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Dr. Hamdi ÜNAL
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Doç. Dr. Ayşe Gamze ÖNGEN
(Doğuş Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Burcu ÖZBEK
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Alev ÇIRPICI
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans Tezi/2019
Alanı : Tekstil ve Moda Tasarımı
Anahtar Kelimeler : Haute Couture Endüstrisi, Hazır Giyim, Tarihsel Süreç

ÖZ

FRANSA'DAKİ HAUTE COUTURE ENDÜSTRİSİNİN GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ

Bu tezin amacı; Geçmişten günümüze kadar etkisini sürdüren Haute Couture kavramının tarihsel süreci ve günümüzdeki durumu, Haute Couture tasarımcılarının tutumları, Haute Couture Nedir? Sorusunun cevaplandırılması, köklü bir tarihe sahip olmasına rağmen tüketicilerin Hazır Giyim'e olan ilgisinin nedenleri ve Haute Couture'un yeniden canlandırılmaya çalışılması, araştırılmaya konu edilmiştir. Moda dünyasının geçmişine sahip çıkılarak geleceğine zemin hazırlamak adı altında hazır giyime yönelen tüketicilerin aydınlatılması amaçlanmıştır.

Yaklaşım ve yöntem doğrultusunda Haute Couture'un doğduğu yer olan Fransa'nın Endüstrisinden, Kütüphanelerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulguları üzerinde bir literatür çalışması ve değerlendirme yapılmıştır. İzlenen bu yolda, Haute Couture'un doğuşu, tarihsel gelişimi, üretim aşamaları, günümüzdeki etkileri tasarımcıların biyografileri, yaşadıkları yerler, tasarladıkları kıyafetler tüm ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

Haute Couture'un günümüzdeki durumuna bakıldığında, Hazır Giyim koleksiyonları, Haute Couture koleksiyonlarının ciddi bir rakibi olduğu görülmüştür. Haute Couture moda tasarımcılarının büyük bir kısmı da Hazır Giyim koleksiyonlarına yönelmeye başlamıştır. Orta çağın loncası olan Haute Couture, tüketiciler tarafından da pek rağbet görmemektedir. Tüketiciler hem ekonomik açıdan hem de zaman tasarrufundan dolayı Hazır Giyim'e daha çok rağbet göstermektedir. Yine de Haute Couture modaevleri, yeniçağın Hazır Giyim demokrasisi karşısında pes etmemiş, koleksiyonlarını oluşturmaya devam etmiştir. Köklü geçmişiyle tasarımcılara ilham veren Haute Couture sanatı, giysi tasarımına farklı bakış açısı ve moda eğilimlerine yaklaşımı ile bahsi geçen hazır giyim sektörüne karşı sanatsal ve teknik açıdan tarihsel süreciyle birlikte incelenmesi hedeflenmiştir.

Name and Surname : Burcu ÖZBEK
Supervisor : Dr Assist. Prof. Alev ÇIRPICI
Major and Date : Master Thesis/2019
Major : Textile and Fashion Design
Key Words : Industry of Haute Couture, Ready-to-Wear, Historical Proces

ABSTRACT

DEVELOPMENT AND CURRENT EFFECTS OF HAUTE COUTURE INDUSTRY IN FRANCE

Purpose of this thesis; Historical process of the handicraft Haute Couture concept that continues its effects from the past to the present and its current situation, attitudes of the Haute Couture designers, answering what is haute couture? The reasons of consumer interest in ready-to-wear, although it has a deep rooted history and endeavoring to restore Haute Couture have been mentioned in the research. Intended to illumination of the cunsomers who tend towards to ready-to wear under the name of preparing the ground for the future of the world of fashion by embracing its past.

In the direction of approach and method, the research has been benefited from the industry of France where Haute Couture was born and France's libraries. A literature study and evaluation on the findings of the study have been made. In this tracked way, birth of Haute Couture, historical development, manufacture stages, current effects, designers'biographies, where the designers live, clothes that they designed handled with their all details.

When we look at the current situation of haute couture, ready-to-wear collections were seen as serious competitors to the collections of Haute Couture. Major part of Haute Couture's fashion designers have started to tend towards to ready-to-wear collections. The middle age's guild, Haute Couture is not in demand from cunsomers that much either. From both economic and time saving reasons, cunsomers show more demand to the ready-to-wear. But still, Haute Couture fashion houses haven't given up against the new era's ready-to-wear democracy and have continued to ingender its own collections. Haute Couture art that inspires designers with its rooted history, with a different perspective on clothing design and approach to fashion tendency, is aimed to be examined together with the historical process from the artistic and technical aspects to the aforementioned ready-to-wear sector.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZ	i
ABSTRACT	ii
TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

FRANSA'DAKİ HAUTE COUTURE ENDÜSTRİSİNİN GELİŞİMİ

1. HAUTE COUTURE	2
1.1. Giyim Sektörü.....	7
1.2. Moda Kavramının Tarihsel Gelişimi	8
1.3. Haute Couture Giyimin Tarihi Gelişim Süreci	9
1.3.1. Haute Couture' un Babası Charles Frédérick Worth	12
1.3.2. 1. Dünya Savaşı ve 2. Dünya Savaşı Sonrası Haute Couture	14
1.3.3. 60' lı Yıllar, 70' li Yıllar ve 80' li Yıllarda Haute Couture	15
1.3.3.1. Moda olarak Haute Couture	15
1.3.3.2. İş hayatı olarak Haute Couture	15
2. HAUTE COUTURE VE GİYİM	18
2.1. Haute Couture Giyimde Tasarım	18
2.2. Haute Couture Giyimde Ölçü Almanın Önemi	19
2.3. Kalıbın Önemi.....	19
2.4. Haute Couture Giyimde Kalıp Hazırlamanın Önemi	19
2.5. Kalıpları Kumaşa Yerleştirirken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	20
2.6. Kalıp Hazırlama Tekniklerinin Çeşitliliği	20
2.6.1. Biçki Sisteminin Kullanılmasıyla Kalıp Elde Etme Tekniği	20
2.6.2. Hazır Kalıp Kullanılarak Kalıp Elde Etme Tekniği	20
2.6.3. Pratik Yöntem İle Kalıp Elde Etme Tekniği	20
2.6.4. Drapaj Yöntemi İle Kalıp Elde Etme Tekniği.....	20
2.6.5. Hazır Giyim Üzerinden Kalıp Elde Etme Tekniği	21

2.7. Haute Couture Giyimin Üretim Süreci	21
2.8. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri	22
2.8.1. Kalıbı Kumaşa Yerleştirip Kesmek.....	22
2.9. Giysiyi Provaya Hazırlamak ve Kontrol Etmek	23
2.10. Haute Couture Giyimde Kalite	23
2.11. Haute Couture Giyimin Günümüzdeki Durumu.....	24
2.12. Haute Couture mü, Hazır Giyim mi?	25
2.12.1. Haute Couture ve Hazır Giyim Arasındaki Farklar	26
3. HAUTE COUTURE DÖNEMLERİ VE BAZI TASARIMCILARIN DÖNEMDEN	
İLHAM ALARAK TASARLADIKLARI GİYSİLER.....	27
3.1. Haute Couture 1900-1903.....	29
3.2. Haute Couture 1905-1909.....	30
3.3. Haute Couture 1910-1913.....	31
3.4. Haute Couture 1914-1919.....	32
3.5. Haute Couture 1920-1924.....	33
3.6. Haute Couture 1925-1929.....	34
3.7. Haute Couture 1930-1934.....	35
3.8. Haute Couture 1935-1939.....	36
3.9. Haute Couture 1940-1944.....	37
3.10. Haute Couture 1945-1949.....	38
3.11. Haute Couture 1950-1954.....	39
3.12. Haute Couture 1955-1959.....	40
3.13. Haute Couture 1960-1964.....	41
3.14. Haute Couture 1965-1969.....	42
3.15. Haute Couture 1970-1974.....	43
3.16. Haute Couture 1975-1979.....	44
3.17. Haute Couture 1980-1984.....	45
3.18. Haute Couture 1985-1990.....	46
4. HAUTE COUTURE İLE İLGİLİ KOSTÜM VEYA TEKSTİL DEPARTMANI	
BULUNAN FRANSADAKİ MÜZELER	47
4.1. Musée de la Mode et du Costume Palais Galliera Paris, Moda ve Kostüm Müzesi..	47
4.2. Espace Mode-Méditerranée, Marseille Moda Müzesi	53
4.3. Musée du Costume, Chateau – Chinon Kostüm Müzesi	54

4.4. Musée des Tissus et des arts décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, Lyon	57
4.5. Musée de L'impression sur Etoffes, Kumaş üzerine Baskı Müzesi	59
4.6. Musée de la Chaussure, Ayakkabı Müzesi, Romans	61
4.7. Musée des Arts et Traditions populaires, Sanat ve Popüler Gelenekler Müzesi, Paris.....	64

İKİNCİ BÖLÜM

HAUTE COUTURE'UN GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ

1. GÜNÜMÜZDE HAUTE COUTURE VE MODANIN DURUMU	65
1.1. Haute Couture Ünvanını Daimi Olarak Kullanmaya Hak Kazanan	66
Markalar.....	66
1.1.1. Fransız Tasarımcılar	66
1.1.2. İtalyan Tasarımcılar.....	67
1.1.3. Fransa'da Biyografilerine Ulaşılan Bazı Haute Couture Tasarımcıları	67
1.2. Modanın Önemi	69
1.2.1. Günümüzde Moda	70
1.3. Günümüz Haute Couture Defilesinden Seçmeler	72
SONUÇ VE ÖNERİLER	75
KAYNAKÇA.....	76

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Haute Couture’de Döngü.....	12
Tablo 2. İşlem Basamakları Öneriler.....	22
Tablo 3. Haute Couture ve Hazır Giyim Farkları.....	26
Tablo 4. Haute Couture.....	27
Tablo 5. Haute Couture Müşterilerinin, Yaşadıkları Yerlerin Yüzdelik Hesaplaması	65

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil.1. Charles Frédéric Worth.....	3
Şekil 2. Moda Tarihi Paul Poiret.....	4
Şekil 3. Lady Curzon Elbisesi	5
Şekil 4. Charles Frederick Worth'un Tasarımlarından İki Örnek	6
Şekil 5. Evening Dress - House of Worth, ca. 1882.....	10
Şekil 6. Evening Ensemble – House of Worth, 1893.....	11
Şekil 7. Court Presentation Dress, ca. 1885.	11
Şekil 8. XIX. Worth Label, with Address 7. Rue De La Paix, Paris, Charles Frederick Worth Logosu	17
Şekil 9. Worth, Caligraphy Label on a Cotton Waistband, c. 1910. Pamuk Kumaşından Yapılmış Kemer, Üzerindeki Kaligrafi Etiketi	17
Şekil 10. 1.Vernon 1900, 2.Maison Rouff 1901, 3.Paquin 1903.....	29
Şekil 11. 1.Drécoll 1905, 2.Worth 1905, 3.Redfern 1908, 4.Paquin 1909.....	30
Şekil 12. 1.Paul Poiret 1910, 2.Jean Patou 1913, 3.Drécoll 1913.	31
Şekil 13. 1.Stein&Blaine 1914, 2.Bergdorf Goodman 1916, 4.Paquin 1919.....	32
Şekil 14. 1.Chanel 1920, 2.Worth 1923, 3.Jeanne Lanvin 1924.....	33
Şekil 15. 1.Jean Patou 1925, 2.Henri 1927, 3.Chanel 1928, 4.Redfern 1929.	34
Şekil 16. 1.Norman Harnell 1930, 2.Jacques Heim 1931, 3.Jean Patou 1932, 4.Lucien Lelong 1934.	35
Şekil 17. 1.Chanel 1935, 2.Creed 1937, 3.Chanel 1939, 4.Paquin 1939.....	36
Şekil 18. 1.Cristobal Balenciaga 1940, 2. Strassner 1942, 3.Norman Hartnell 1942, 4.Norman Hartnell 1942, 5.Digby Morton 1944.	37
Şekil 19. 1.Jacques Fath 1945, 2.Cristobal Balenciaga 1947, 3.Giuseppe Mattli 1949, 4.Christian Dior 1947, 5.Molyneux 1948.....	38
Şekil 20. 1.Hardy Amies 1950, 2.Charles Creed 1951, 3.Christian Dior 1953, 4.Lanvin 1953, 5.Christian Dior 1954.	39
Şekil 21. 1.Sybil Connolly 1955, 2.Hardy Amies 1956, 3.Simonetta 1958, 4. Alberto Fabiani 1959.	40
Şekil 22 . 1.Michel Goma 1960, 2.André Courrèges 1964, 3.Mary Quant 1963, 4.Michael 1964.	41
Şekil 23. 1.Foale&Tuffin 1965, 2.Grés 1966, 3.Guy Laroche 1968, 4.Geoffrey Deene 1969.	42

Şekil 24. 1.Calvin Kein 1970, 2.Yves Saint Laurent 1971, 3.Jean Patou 1972, 4.Ted Lapidus 1974.	43
Şekil 25. 1.John Bates 1975, 2.Nina Ricci 1977, 3.Pierre Cardin 1978, 4.Sonia Rykiel 1975, 5.Thierry Mugler 1979.	44
Şekil 26. 1.Kenzo 1980, 2.Vivienne Westwood 1981, 3.Luciano Soprani 1982, 4.Emanuel Ungaro 1983, 5.Giorgio Armani 1984.	45
Şekil 27. 1.Calvin Klein 1985, 2.Oscar de la Renta 1985, 3.Karl Lagerfeld 1988, 4.Christian Lacroix 1987, 5.Claude Montana 1990, 6. Katharina Hamnett 1990..	46
Şekil 28. Moda ve Kostüm Müzesi, Palais Galliera Paris.	48
Şekil 29. Dress and Bolero, Balenciaga.	49
Şekil 30. Germaine Lecomte, Red Rayon Satin with Figured Black Stripes, Black Cut Velvet, Haute Couture, Circa 1950.....	50
Şekil 31. Carven, Spring–Summer 1951.....	50
Şekil 32. Marcelle Dormoy , Gift of Marie-Rose and Pierre Graftieaux, Summer 1948. ...	51
Şekil 33. Chanel by Karl Lagerfeld, Haute Couture, Spring-Summer 2017.....	51
Şekil 34. Jean Paul Gaultier, Haute Couture, Fall-Winter 2011.	52
Şekil 35. Christian Lacroix , Haute Couture, Spring-Summer 1988.....	52
Şekil 36. Marseille Moda Müzesi	53
Şekil 37. Espace Mode-Méditerranée, Marsilya Moda Müzesinin Binası.	54
Şekil 38. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi Binası	55
Şekil 39. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi Sergileri.....	55
Şekil 40. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi, Eski Döneme Ait Şapkalar	56
Şekil 41. Chateau-Chinon Kostüm Müzesi, Elbise Kostümünden Birer Örnek	56
Şekil 42. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi Binası.....	58
Şekil 43. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, Kumaş Örnekleri.	58
Şekil 44. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, İç dekorasyonu.....	59
Şekil 45. Musée de L'impression sur Etoffes, Kumaş üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse, Binası.	60
Şekil 46. Musée de L'impression sur Etoffes, Kumaş üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse, Kumaş Üzerine Yapılmış Baskı Örneği.	61

Şekil 47. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi.....	62
Şekil 48. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 1.....	62
Şekil 49. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 2.....	63
Şekil 50. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 3.....	63
Şekil 51. Musée des Arts et Traditions Populaires, Sanat ve Popüler Gelenekler Müzesi, Paris Binası.	64
Şekil 52. Haute Couture Spring-Summer, 2019.....	72
Şekil 53. Chanel'in Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler	73
Şekil 54. Elie Saab'ın Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler.....	73
Şekil 55. Maison Margiela'nın Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler	74
Şekil 56. Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler.....	74

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
c.	: Cilt
Eğt.	: Eğitim
Fak.	: Fakültesi
MTMAD	: Musée des Tissus et des Arts Décoratifs (Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi)
no.	: Numara
s.	: Sayfa
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
vb.	: Ve Benzeri
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Günümüzde moda ve Haute Couture kavramlarını bünyesine alan giyim, hayatımızın içinde her zaman var olan bir kavramdır. Geçmiş zaman dilimlerinde giyim, sadece vücudu örtmek amaçlı ortaya çıkmış olsa da ilerleyen zamanlarda değişen ve gelişen dünyanın koşullarında, sadece vücudu örtmek amaçlı düşünmekten ziyade bir ikon ve bir tarz olarak gündelik hayatımıza yansıtılmıştır. Giyim ve modanın tutkusuyla eşsiz bir özel tasarım ortaya çıkmıştır. "*Haute Couture*" sanatı, kuşkusuz ki moda mertebesinin en yüksek kategorisinde varlığını sürdürmektedir. Bu kavram; çalışma, modanın çeşitli yönleri, Haute Couture tasarımcıları ve hazır giyimi de ele almaktadır. Bu amaçla geleceğe ışık tutması için önce giyimin, modanın, Haute Couture' un ve hazır giyimin tarihi araştırılacak, elde edilen bulgular kapsamında Haute Couture ve hazır giyim tasarımcılarının farkları, izledikleri yol analiz edilecektir.

Bir tasarımın Haute Couture olabilmesi için, tasarımcı hayal gücüyle ve el işçiliğiyle kişiye özel tasarım yapabilmelidir. Eğerki tasarımcı kar amaçlı veya toplumun isteğine göre tasarımını sınırlamaya kalkarsa bu tasarım Haute Couture'e ait bir tasarım olmaz, ancak hazır giyime yönelik bir tasarım gerçekleştirilmiş olur. Haute Couture tasarımcısı olabilmek için en başta yaratıcı bir tasarım yapmak gerekmektedir. Tasarımcı tasarımını gerçekleştirmeden önce müşterinin vücut ölçülerini de göz önünde bulundurarak tasarım yapabilmelidir. Bu nedenle edilmesi müşterinin karakterini, vücut ölçülerini ve ne yakışıp ne yakışmayacağını iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de moda ve Haute Couture ile ilgilenen tasarımcılar, farklı ülkelerin özellikle de Fransa' nın sanatını, endüstrisini incelemektedirler. Bu durum onların çalışmalarına ışık tutmaktadır. Bu çalışmalar daha sonra moda sektörü ve Haute Couture tasarımcılar tarafından kullanılan, finanse edilen bir sektör halinde devamlılığını sürdürecektir. Bu tezde, Haute Couture tasarımcılarından Charles Frederick Worth, Coco Chanel, Gianni Versace, Christian Dior, Giorgio Armani, Jean Paul Gaultier gibi belli başlı büyük tasarımcıların Haute Couture' e etkileri açıklanmıştır. Kısacası tasarımcılara ilham veren "*Haute Couture*" sanatı, giysi tasarımına farklı bakış açısı sağlamıştır. Tasarımcıların moda eğilimine yaklaşımlarıyla hazır giyim sektörüne karşı, Haute Couture, tarihsel süreciyle birlikte sanatsal ve teknik açıdan varlığını sürdürmüş ve hala da sürdürmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

FRANSA'DAKİ HAUTE COUTURE ENDÜSTRİSİNİN GELİŞİMİ

1. HAUTE COUTURE

İlk dönemlerde çıplak olan vücudu kapatma amacıyla kullanılan giyim kavramı, toplumun ve kültürün etkisiyle nitelsiz olmaktan çıkıp, ayrıcalık yaratarak farklı bir boyuta geçmiştir. Bu dönemde; sosyal sınıf farklılıklarının ve toplumun fark yaratıcı göstergesi olarak bilinen giyim, Fransız devriminin ve Rönesans'ın getirdiği yeniliklerden etkilenmiş ve yeni anlamlar kazanmıştır.¹

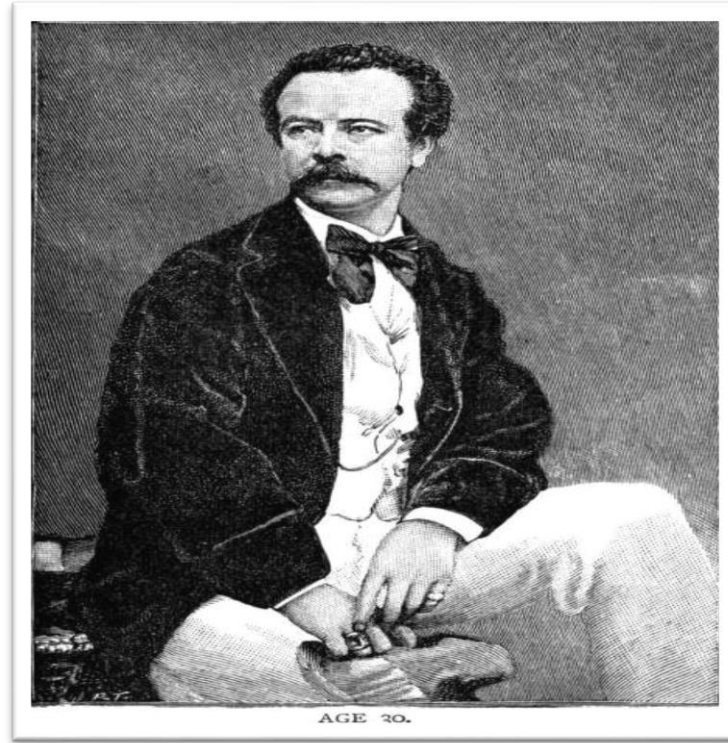
1825-1895 yılları arasında yani 19. yüzyılın başlarında yaşamış, modanın ilk tasarımcısı olarak bilinen Charles Frederick Worth tarafından ortaya atılan Haute Couture sanatı, yaratıcılık kavramının ve fevkaalede tasarımların simgesini oluşturmuştur. Geçmiş zaman içerisinde insanlar kendi giysilerini kendileri dikmek zorunda kaldığından, üst sınıf olarak bilinen yani burjuva sınıfının özel günlerinde ve gece partilerinde kendilerine özel kıyafet tasarımı istemesiyle, Charles Frederick Worth 'un başlattığı haute couture kavramı ortaya çıkmıştır ve moda dünyası yeni anlam kazanmıştır. Modanın atası olarak bilinen Worth, aslen İngiliz asıllıdır. Worth, Haute Couture, sanatında kendi iç dünyasını yansıtan ve tasarımlarını canlı modeller üzerinde uygulayan ilk modacıdır. Worth kendi atölyesinde başlattığı bu uygulamayı sadece üst sınıf için değil, alt ve orta sınıftaki toplumun da yararlanması gerektiğini savunmuştur. Haute couture kavramını herkesin kolaylıkla elde edebileceği bir konuma getirmiştir.² Özünde yaratıcılık bulunduran bu kavram, 1945 yılında Fransız kanunları tarafından himaye altına alınmış ve bazı sınırlamalar getirilmiştir. Getirilen bu sınırlamalar doğrultusunda kurallara uyulması mecburi tutulmuştur. İşçi çalıştırma sayısı en az 20 kişinin altına düşmemelidir, her sene minimum 50 farklı modeli iki ayrı koleksiyon eşliğinde sunarak müşterilere, moda ve medya dünyasına tanıtması gerekmektedir. Fransa devletindeki, bazı sendikacılar 1922 yılının, harp sonrasında ekonominin getirdiği maddi ve manevi güçlükleri belirtmesiyle kanunlar, Fransız Kanunları tarafından yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklikler sonrasında modaevlerinde minimum işçi çalıştırma sayısı 20 kişi olmalı ve minimum her iki yılda 25 değişik modeli sunma zorunluluğundadır. Kanunların iyileştirilmesi neticesinde Haute Couture' un ehemmiyeti hergeçen gün giderek büyümüştür. Kuvvetini tarihten alan, Haute

¹ Ayfer Şahin, Giysi Alışverişinde Tüketicilerin Haute Couture ve Hazır Giyim Tercihleri İstanbul-Konya İllerinde Örnek Bir Araştırma, Konya, 2009, ss.21

² Ayfer Şahin, Konya, 2009, ss.21-22

Couture sanatının modası her zaman güncellenmiş, kişiye kendine özgü tasarımı ile kumaşı, rengi, dengesi, dokusu ve orantısı ölçütü olan, modaevlerinin saygınlığını donatan, tamamen el işçiliği ile yapılan bu kavram modanın en üst aşamasında hükümdarlık kurmuştur.³

Charles Fr  d  rick Worth İngiliz asıllı 1825-1895 yılları arasında yaşamış bir Haute Couture tasarımcısıdır. 1858 yılında, Charles Fr  d  ric Worth, Poiret tarafından lanse edilen Haute Couture enstitüsüne katılmıştır. Worth evini Rue de la Paix'e açmıştır. Modellerin atası olarak adından söz ettiren Worth genç kızlar için şimdiye kadar eşi benzeri görülmemiş modellerini sunmuştur. Ayrıca İmparatoriçe Eug  nie' nin özel tedarikçisi olan Worth, hızlı bir şekilde uluslararası   ne kavuşmuştur ve modanın profesyonel reçetesini tanıtarak kıyafet alışkanlıklarında devrim yaratmıştır.⁴

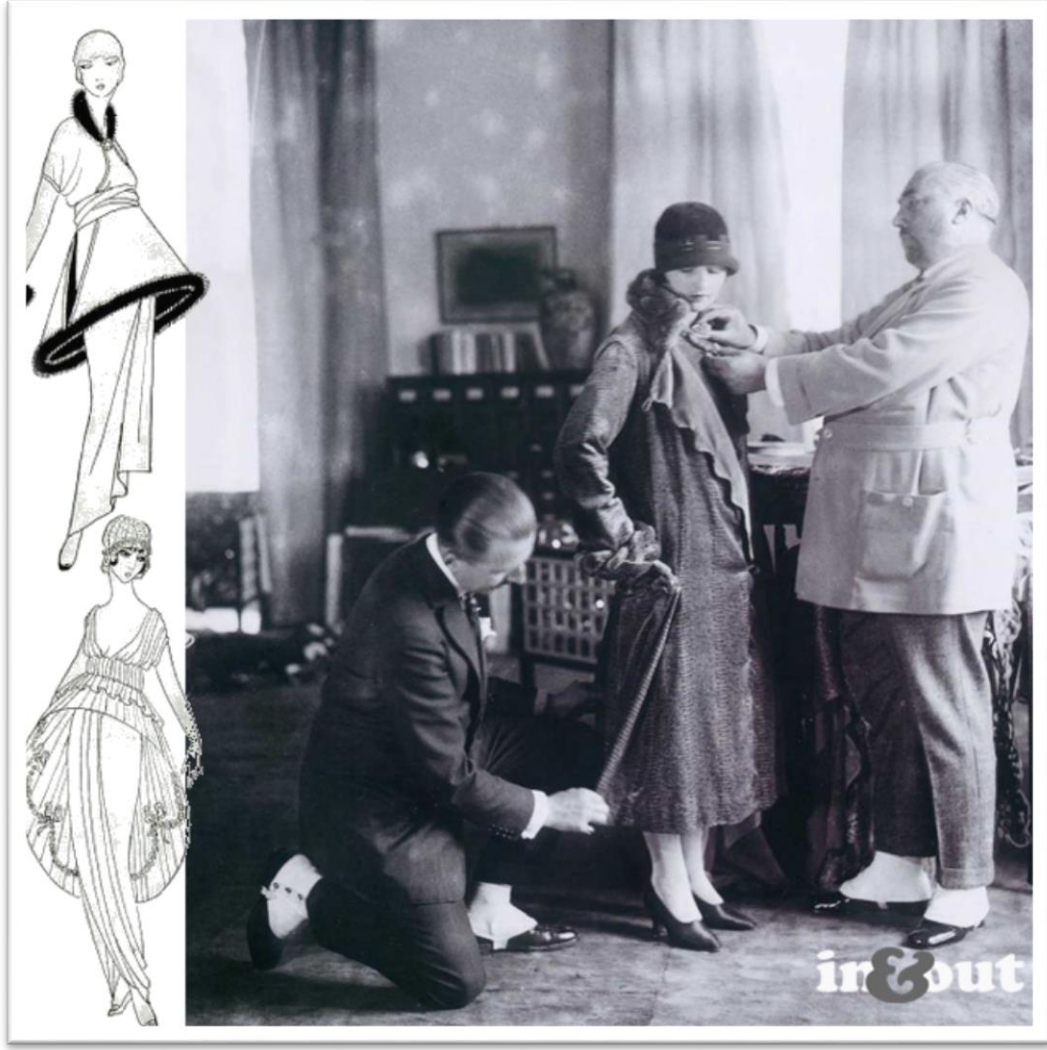

şekil 1. Charles Fr  d  ric Worth

Kaynak: <https://www.trendus.com/> Erişim Tarihi: 19/08/2018

³ Ayfer şahin, Konya, 2009, ss.21-22

⁴ Nathalie Bailleux et Bruno Remaury, Modes & Vetements, S  rie Culture et Soci  t  , France, 1995, ss.45

Şekil 2. Moda Tarihi Paul Poiret

Kaynak: <http://www.inandout-blog.com/> Erişim Tarihi: 19/08/2018

19. yüzyıl tarihinde adından söz ettiren Paul Poiret, dikiş serüvenine atılmak için Charles Frederick Worth' ın moda evinden ayrılmıştır. Kendi moda evini 1903' te büyükelçiliği Gabrielle-Charlotte Réju (takma adı Réjane) olan genç bir aktrisle açmıştır.⁵

⁵ “L’histoire Paul Poiret” <http://www.inandout-blog.com/> Erişim Tarihi: 19/08/2018

Şekil 3. Lady Curzon Elbisesi

Kaynak: <https://www.trendus.com/> Erişim Tarihi: 20/08/2018

Haute Couture, kişinin isteğine göre şekillendirilmiş, sadece bir tane olup; şahsa özel tasarlanan kıyafet anlamını taşımaktadır. Haute Couture kelimesinin kökeni Fransızcadır ve bir moda terimidir. Couture kelimesinin sözlük anlamı; dikim, elbise dikmek, dikiş veya iğne ile işlemek gibi anlamlara gelmektedir. Haute ise büyük, olağan üstü ve şık demektir. İki kelime biraraya getirildiğinde "*Haute Couture*" kavramı ortaya çıkmaktadır. Haute Couture giyim sektöründe el işçiliği ile yapılan bir sanatçılığı ve biricikliği ifade eder. Yalnız her orijinal veya kişiye özgü yapılan tasarım Haute Couture olarak bölümlendirilemez. Genelleme yapıldığında dar gelirli olmayan zengin müşterilerin beğenisine göre tasarlanan bir giyim türüdür.⁶

Charles Frederick Worth, "*Haute Couture' ün Hükümdarı*" olarak adlandırılmıştır. 1903 yılında Kral VII Edward'ın taç giyme töreninde Lady Curzon' un fevkaalede kıyafetinin yaratıcısıdır.⁷

1945 yılında yani savaş sonrası Fransa' da bir süre durgunluk yaşanmıştır. Endüstriyi tekrar harekete geçirmek için yeni fikirler gerekliydi. Christian Dior tam da

⁶ "Haut Couture Modanın En Üst Düzeyi", <https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2010/11/haute-couture-modann-en-ust-duzeyi.html>, Erişim Tarihi: 20/08/2018

⁷ <https://www.trendus.com/> Erişim Tarihi: 20/08/2018

bu sırada bir sergi düzenlemiş koleksiyonun adına “*New Look*” ismini vermiştir. Böylelikle Haute Couture sanatını yeniden canlandırmayı başarmıştır.⁸

Fransız Kanunları Haute Couture’ u 1945 yılında koruma altına almıştır. Herkes için geçerli olan bu kanun sayesinde Haute Couture sanatı resmiyet kazanmıştır. Modaevi açmak isteyen tasarımcıların kanunlara uyması gerekmektedir. Fransız kanunları tarafından zorunlu tutulan kanunlar;

- Sendikaya üye olmak zorunludur.
- İki farklı kreasyon sonbahar-kış veya ilkbahar-yaz 50 farklı model içerikli olması zorunludur.
- En az 20 kişi çalıştırmak gerekmektedir.⁹

Bu şartları yerine getiremeyen, bazı sendikacılar yaşadıkları savaş sonrasında ekonomik açıdan sıkıntıları olduğu için kanunların yeniden düzenlenmesini talep etmiştir. İnisifiyatif gösteren Fransız kanunları, yeniden kanunlarda düzenleme yapmıştır. Yeni kanunlara göre en az 20 kişi çalıştırmak ve her iki yılda bir 25 farklı model sunmak gerekmektedir. Geçmişteki burjuva sınıfının vazgeçilmezi, Paris defilelerinin göz bebeği, Haute Couture sanatı eşsiz tasarımlarıyla estetiği ön plana alan bir sanattır.¹⁰

Şekil 4. Charles Frederick Worth’un Tasarımlarından İki Örnek

Kaynak:<https://gsyhaute couture.wordpress.com/2014/11/03/tarihte-ki-ilk-moda-tasarimcisi-charles-frederick-worth/> Erişim Tarihi: 20/08/2018

⁸ Nathalie Bailleux et Bruno Remaury, France, 1995, ss.16-17

⁹ Nathalie Bailleux et Bruno Remaury, France, 1995, ss.17

¹⁰ Nathalie Bailleux et Bruno Remaury, France, 1995, ss.17

1. 1. Giyim Sektörü

Giyim sektörü, istihdam, yatırım, ihracat, imalat sanayi, sanayi üretimindeki pay ve makro-ekonomik büyüklükleri bünyesinde barındıran geniş bir sektördür. Savaş sırasında, savaşın getirdiği ağır şartlara rağmen, kendini gösteren bu sektör, Dünya ekonomisine de maddi açıdan fayda sağlamaktadır. Giyim sektörü günümüzde canlılığını ve katkısını hala sürdürmektedir.¹¹

Giyim sektörü, üretim, dağıtım ve satış aşamalarından geçen meşakkatli bir sektördür. Bu sektör gelişmekte olan ülkeler için çok önemli bir alan haline gelmiştir. Sebebi ise, günümüzde hazır giyim sektörü, mühim bir vergi kaynağı ve önemli ölçüde istihdam merkezi haline gelmiştir. Açıklaması da şu şekildedir; sektörün sağladığı istihdam imkânları, üretim zamanında ve sonrasında oluşturulan, ihracat, vergi ve katma değer gelirleridir. Günümüzde gelişmemiş ülkelerde, hazır giyim sektörünün imalat sanayi üretimi içindeki miktarı git gide düşerken, gelişmekte olan ülkelerde ise sektörün imalat sanayi içindeki miktarı büyük oranla giderek çoğalmaktadır. İlk sırada İngiltere olmak üzere birçok gelişmiş ülkenin sanayi devrimini uygulamakta önemli rol üstlenmiş ve şimdiye dek gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinde büyük kuvvete sahip, stratejik açıdan önemli bir sektör alanıdır. Giyim sektörü hareketli bir çevrede etkinlik içerisindedir. Ayrıca dünya üzerinde en üst sınıftaki küreselleşmekte olan sektörlerde birinci sıradadır.¹²

Ülkemizde, 1980 yılından bu yana büyük ölçüde gelişmekte olan bir sektör haline gelmiştir. Ayrıca ülke ekonomisine de büyük katkı sağlamaktadır. Yaklaşık 15 veya 35 kişilik çalışma alanında, çaba ve meşakkat söz konusudur. Lakin ileri ve yüksek teknolojik yatırımlar bu sektör alanında yeterli miktarı sağlamamaktadır. Hazır giyim sektörü, daha çok ihracata yönelik etkinliklerini uygulamaktadır. Tekstil sektöründe, ihracatın en büyük alanında hazır giyim sektörü birinci sıradadır. Hazır giyim sektörü, ihracatta elde ettiği yüksek miktarla birlikte, ülkemizdeki ekonomiye uyguladığı katma değer ile ülkede önemli bir yerdedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki gibi ülke ekonomisine sağladığı katkıları yanında birçok insana da çalışma olanağı sunmaktadır. Sektörde doğrudan ortalama olarak iki milyona yakın kişi istihdam etmektedir. Ayrıca dolaylı yoldan da on milyon kişiye çalışma olanağı sağlamaktadır.¹³

¹¹ Sümeyya Kılıç, “Giyim Sektöründeki Üretim Artıklarının Sürdürülebilir Moda Yaklaşımı ile Değerlendirilmesi ve Örnek Bir Uygulama”, Ankara, 2013, ss.9

¹² Sümeyya Kılıç, Ankara, 2013, ss.9

¹³ Sümeyya Kılıç, Ankara, 2013, ss.10

Ülkemizin gelişmesi ve ilerlemesi için, her zaman birinci sırada sektör olma özelliği taşıyan ve hatta birçok insan tarafından Türkiye'nin elması olarak tanınan tekstil ve hazır giyim sektörünün ekonomiye olan katkısına bakıldığında, rekabetçiliğin çoğaltılması ve devam ettirilmesi Türkiye açısından büyük önem arz etmektedir. Büyük üretim yeterliliği, hammaddenin bolluğu, endüstrideki deneyim, teslimat zamanının azlığı, tasarruflu maliyet, ürün değişiklikleri, kaliteli ve esnek üretim gibi nedenlerden dolayı sektördeki mücadele üstünlükleri hayata geçirilmeli ve gerçek teşvik projeleri ile arka çıkarak sektörün uluslararası yerlerde rekabetçiliğinin çoğaltılması ve ilerletilmesi gerekmektedir.¹⁴

Neticeye bakıldığında ülke ekonomisi açısından giyim sektörü çok önemli sektörlerdendir. Ayrıca giyim sektörünün üretim ve ihracat alanında yol gösterici özelliği bulunmaktadır. Giyim sektörü, içerisinde barındırdığı hammaddeye, teknik bilgiye ve iş gücüne sahiptir. Ülkemizdeki giyim sektörünün, başka sektörlerle göre yol gösterici olma sebebi ülkemizde saf elyafların ve hammaddelerin olması, iş gücünün düşük ederliliği, Avrupa pazarlarına yakınlık durumu, ilerleyen ve yükselen iç pazarlar olarak konumlandırılabilir.¹⁵

1. 2. Moda Kavramının Tarihsel Gelişimi

Modanın gerek toplumsal gerek bireysel olarak iç içe olmasından kaynaklı olduğundan beri her dönemde ilgi görmektedir. Moda, var olan toplumu etkileyerek, bu sayede daha geniş kitlelere ulaşmaktadır. Aşama sırası açısından toplumsal pozisyon tanımlama veya belli pozisyona varma amacına hizmet ettiği için toplumun tüm aşamasında uygulanmakta, birer statü simgesi olarak tanımlanmaktadır. Modanın toplumdan ilham alması ve topluma kılavuzluk edebilmesi onun mesafeleri konusunda birtakım münakaşalar yaşatabilmektedir. Geniş bir yelpazeye sahip olan modanın, tanımlarında kendine has bir imajı olduğu bilinmektedir. Latince, Moda (Mode) oluşmayan mesafe anlamındaki “*modus*” kelimesinden türemiştir. Fransa' nın ortaçağ zamanında La Mode olarak söylenmiştir. İngilizce' de anlamı “*fashion*” dır. XIX. yüzyıl başında meşhur İngiliz denemeci William Hazlitt, “*On Fashion*” başlığı adı altında bir sohbet yazısında moda kavramını “*sempatiler, antipatiler ve çelişkilerden oluşmuş*

¹⁴ Sümeyya Kılıç, Ankara, 2013, ss.10

¹⁵ Sümeyya Kılıç, Ankara, 2013, ss.10

karman çorman bir aykırılık” olarak tanıtmıştır. Moda kavramını geniş bir bakış açısıyla araştırdığında ise tanımlar şu şekildedir.¹⁶

Moda;

- Toplumun yeni tarzlar araması ve ayrımlı olma bağlılığından dolayı gündeme gelmiştir.
- Toplumun farklılık istemesiyle ve aksesuar olarak görmesinden kaynaklı geçici bir hevestir.
- Toplumu tesir eden ve git gide dahada çoğalan bir tutkudur.
- Toplumun çoğunluğu tarafından ihtiyaca yönelik satın alınan ve kullanılan bir malzemedir.
- Toplum tarafından sahiplenilen, yenilik, farklılık tarz veya ikondur.¹⁷

1.3. Haute Couture Giyimin Tarihi Gelişim Süreci

Moda tarihi XIX-XX. yüzyıl arasında, bir kadının istediği veya sahip olduğu toplumsal pozisyonu anlatan giyim tarzlarını oluşturmuştur. Moda da yerini alan Haute Couture kavramı da bu zaman diliminde boy göstermeye başlamıştır. Bu zaman diliminde tek bir moda tarzı olan Haute Couture’ün konumunu her biri kendi dünyasında farklı türlere ayırıştırarak üç temel kategori şeklinde moda kavramını oluşturmuştur. Bunlar; Sokak tarzları, endüstriyel moda ve lüks moda tasarımıdır. Lüks tasarımcı modası, bazı ülkelerdeki moda tasarımcıları tarafından tasarlanmıştır. Endüstriyel moda, hem benzere yakın ürünleri farklı ülkelerde benzere yakın toplumsal gruplara satış yapan üreticilerdir, hemde etkinlikleri belirli bir ülke veya kıtaya sınırlı kalan küçük çaplı firmalar tarafından oluşturulmuştur. Bu tür firmaların televizyonlarda ve medyalarda, kataloglarda, dergilerde ve ayrıca giysilerin üzerinde reklamları yapılmıştır.¹⁸

Endüstriyel moda, reklamlar aracılığıyla tüketici topluma kendisini takip ettirmesi ve kendisine tüketici toplumun ilgi göstermesi açısından medya kültürünü oluşturmuştur. Son olarak sokak tarzları ele alındığında, alt sınıf kategorisi tarafından oluşturulmuş ve uzun vadeli olmayan modalara ve akımlara birçok alternatif sunmuştur. Moda tasarımcıları ile giyim firmaları birçok alternatif sunarak, tüketici toplum için seçtiklerini bir araya getirerek uyum sağlayan bir görüntü oluşturmayı istemiştir. Sonuç olarak moda üç kategori içinde farklılıklar göstermiştir.

¹⁶ Mikail Bat, “Moda Oluşturma Sürecinde Stratejik Planlama ve Halkla İlişkilerin Rolü”, İzmir, 2008, ss.11

¹⁷ Mikail Bat, İzmir, 2008, ss.11-12

¹⁸ Diana Crane, Moda ve Gündemleri Giyimde Sınıf, Cinsiyet ve Kimlik, 2000, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2003, ss.179-180

Bu zamandan sonra yüzyılın ortalarında, Charles Frederick Worth' un başlattığı Haute Couture sanatı boy göstermiştir. Charles Frederick Worth' un oluşturduğu muhteşem tasarımlarından sonra, endüstriyel moda, lüks moda tasarımına veya sokak tarzına ilgi gösteren olmamıştır. Haute Couture' un döneme damga vurmayı başarmıştır. Worth'un başlattığı Haute Couture sanatı 1. Dünya Savaşı (1914-1918) ve 2. Dünya Savaşı (1939-1945) sonrası en durağan zamanlarını geçirmiş olsa da varlığını her zaman korumuştur. Haute Couture' un altın çağı, 1858 yılı ve 1950 yılının başları olmuştur. 1950 ve sonrasında, Paris'teki moda tasarımcıların çalışmaları incelenmiştir birbirinden bağımsız ve habersiz hemen hemen benzer tasarımlar yaptıkları görülmüştür. Bunun nedeni ise düşünceleri aşağı yukarı aynı olması, kullandıkları malzemeler eski tarz modeller olması, sanat alanında yapılan günümüzdeki çalışmalara ve son döneme ait çalışmalara göre şekillenmeleri, medya gibi iletişim aracını kullanarak kolayca kaçmaları gibi etkenler yüzünden benzer tasarımlar ortaya çıkmıştır. 1960 ve sonrasında, Kişiyeye özel tasarım olan Haute Couture tasarımlarının fiyatları çok pahalı olmasından dolayı, yüksek gelirli kadınların sahip olabileceği bir konuma ulaşmıştır.¹⁹

Şekil 5. Evening Dress - House of Worth, ca. 1882

Kaynak: “Daniel. H. Weiss, The Met”, <https://www.metmuseum.org/> Erişim Tarihi: 23/08/2018

¹⁹ Diana Crane, İstanbul, 2003, ss.176-177

Şekil 6. Evening Ensemble – House of Worth, 1893

Kaynak: “Daniel. H. Weiss, The Met”, <https://www.metmuseum.org/> Erişim Tarihi: 23/08/2018

Şekil 7. Court Presentation Dress, ca. 1885

Kaynak: Daniel. H. Weiss, The Met, <https://www.metmuseum.org/>, 23/08/2018

Charles Frederick Worth French (born in England), Bourne 1825-1895.

Yüzyılın ortalarına bakıldığında, yaptığı yeniliklerle Charles Frédéric Worth (1825-1895) bir lider olarak ortaya çıkmıştır. Modellerini canlı mankenler üstünde sunan ilk kişi Worth’dur. Bu dönemde, Haute Couture’ ü orta sınıfında ulaşabileceği bir konuma getirmiştir; “*Belle Jardiniere*” gibi dev mağazalarda müşterilerine meşhur terzilerden taklitler sunmuştur.²⁰

Tablo 1. Haute Couture’de Döngü

1.3.1. Haute Couture’un Babası Charles Frédérick Worth

Charles Frédéric Worth tarafından tasarlanan ve dikilen kıyafetler, o dönemdeki kadınlar tarafından farklı ve muhteşem bulunması, bu durumun çoğalıp yayılmasına sebebiyet vermiştir. Bu durumda Worth, müşterilerinin beğenileri doğrultusunda ürünler hazırlayıp sunmuştur. Worth, öncesinde hazırlayıp beğenilerine göre sundukları modelleri müşterilerin daha çok tercih etmeleri üzerine, modelleri canlı mankenler üzerinde sunarak büyük başarılar elde etmiştir. Yaptığı bu çalışmalarla Haute Couture’ u orta sınıfında ulaşabileceği bir konuma getirmiştir. Yakın bir zaman içerisinde Worth Avrupa’ nın meşhur başkentlerinde boy göstermiştir. Bu hareketle Worth, ünlü stilist Paul Poiret’ yle

²⁰ Cem Hakko, Moda Olgusu, Vakko Yayınları, İstanbul, 1983, ss.8

beraber çok değişik giyim anlayışlarını, büyük kitlelere benimsetmeyi başarmışlardır. Worth'u takip eden Paul Poiret modern kadının genel çizgilerini tasarlamıştır. Modanın başkenti Paris'teki iki savaş arasında kalan altın çağ dönemini takip etmiştir. Ayrıca modellerin fotoğraflarını basan magazinler, 4 mevsim boyunca birçok gazeteci ve mankenlerle beraber yeni koleksiyonları sunmuşlardır. Bütün bu olanlar modanın yaygınlaşmasını sağlamıştır.²¹

Haute Couture' un babası olarak bilinen Worth' un konumu itibariyle, kendi tasarımlarını yarattığı için ve hiçbir tasarımcıyı taklit etmediği için bu tavrıyla herkesten üstün olduğu kabul edilmiştir. Worth, kendine özgü tarzlarının yaratılmasında ve uygulanmasında ona yardım edecek zanaatkarları ve asistanları görevlendirmiştir. Tasarımlarını oluştururken o dönemin modasının sembolü haline gelmiştir. Taze fikirlerini de kapsayan sezona ait koleksiyon konseptini şekillendirmiş ve atölyesinde canlı mankenlerin üzerinde sergilemiştir. Hem estetik hem de finansal açıdan, yani iki alanda da üst düzeyde başarılı olan Worth, hem Aristokrasi ve Avrupalı krallıkları gibi büyük üstadları hem de Fransız seçkin sınıfını ve modaya öncülük eden hayat kadınlarını ve aktrislerle kıyafet tasarlamıştır. Ayrıca Amerikalılardan oluşan büyük bir müşteri kitlesine de sahip olmuştur. Haute Couture moda tasarımı tekniğe, yaratıcılığa ve tarza büyük önem vermektedir. Tarz oluşturucu ana motifi uygularken teknik ayrıntılar da farklılık oluşturmuştur.²²

Haute Couture, burjuva sınıfının, aktristlerin ve hayat kadınlarının merkezinde yerini alırken, üst sınıfa ayak uydurmaya çalışan işçi sınıfındaki kadınlar tarafından orta sınıf kategorisinde zamanla kabullenmiştir. Paris'teki moda üstadlarının ve özellikle Worth'un etkisiyle çok sayıda moda dergisiyle çoğalmış ve Fransız modalarına ait bilgilerin iç savaş zamanında bile ulaştırılmaya devam ettiği süreçte ABD (Amerika Birleşik Devletleri)' de dâhil olmak üzere diğer ülkelere kadar, başarıyla ulaşmıştır. Bu süreçte, Haute Couture Amerikan ve İngiliz giyim tarzlarını etkilemeyi başarmıştır. Çünkü bu ülkelerde uluslararası veya ulusal bir şöhret kazanabilecek neredeyse tek bir moda tasarımcısı bile boy göstermemiştir.²³

²¹ Cem Hakko, *Moda Olgusu*, İstanbul, 1983, ss.8

²² Diana Crane, İstanbul, 2003, ss.179-180

²³ Diana Crane, İstanbul, 2003, ss.179-180

1.3.2. 1. Dünya Savaşı ve 2. Dünya Savaşı Sonrası Haute Couture

1. Dünya Savaşı' nın (1914-1918) şartları ile bu dönemde insanlar basit saltanatsız ve abartısız giysilere yönelmişlerdir. Savaş sırasında daha sade ve abartısız konforlu giysileri seçmişlerdir. Savaşın getirdiği güçlükler yüzünden, rahat ve hareketi kolaylaştıran, bu giysiler savaş sona erene kadar tercih sebebi olmuştur. Savaş sona erdikten sonra teknolojik gelişmeler yaşanmış, bunlardan bir tanesi de sinemanın gelişmesi ve her yere giderek çoğalması toplumdaki kadın giysilerine tesir etmiştir. Uzun eteklerin yerini mini etekler almış, kadınlar Hollywood yıldızlarına özenmişlerdir.²⁴

Bu dönemde, kadının değeri anlaşılmıştır, kadınların bu dönemde birçok görevi üstlenmesi, onların kendine olan özgüvenini oluşturmuştur. Moda kavramının kıyafetlere yansımalarının nedenine bakıldığında insanların yeni arayışlar peşinde olmaları ve savaşın etkilerinden dolayı olduğu görülmektedir. Bu dönemde kumaş seçimleri mat yerine parlak, ipek veya keten tercih edilmiştir. Savaş sonrası yeniden gösterişli, abartılı kıyafetlere dönülmüştür. Kıyafetlerde barok dönemini kışkındıracak kadar aşırılığa kaçan süslemeler, kürk işlemeli tasarımlar görülmektedir. Uçuşan etekler ve tayyörler dönemin gözde kıyafetlerindendir.²⁵

Haute Couture 2. Dünya Savaşı' na kadar geçen zaman diliminde altın çağlarından birini yaşamıştır. 1939' da 2. Dünya Savaşı başlamıştır. Bu süreç yeniden modayı etkisi haline almıştır. Maddi ve manevi sıkıntılı süreçler başlamıştır, erkekler cephede savaşırken kadınlar işçi olarak fabrikalarda çalışmak zorunda kalmıştır. Bu durum kıyafetlere de yansımıştır, etek boyları daha da kısalmış, kumaş yetersizliğinden dar model kıyafetler tercih edilmiştir. Askerlerin giydikleri üniformalardan ilham alınarak apoletler, vatkalı gömlekler, ceketler oluşturulmuştur. Yaşanılan bu iki savaş sonrası giyim sektörü yeniden düzenlenme ve yenilenme sürecine girmiş ve savaş sonrası yeni moda akımları doğmuştur.²⁶

²⁴ Olivier Saillard, Anne Zazzo, Paris Haute Couture, Skira Flammarion, France, 2012, ss.62

²⁵ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.62

²⁶ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.63

1.3.3. 60' lı Yıllar, 70' li Yıllar ve 80' li Yıllarda Haute Couture

1.3.3.1. Moda Olarak Haute Couture

1960 yılında Haute Couture' u Coco Chanel, Christian Dior gibi ünlü modacılar yönetmiştir. 1960 yılında gençlik ikonları modaya yön vermiştir. Ekonomik açıdan da daha uygun ve pratik giysiler moda olmuştur. Bu dönemde hazır giyim haute couture'u bitirmiştir. İnsanlar hazır giyime yönelmiştir; özellikle de gençlerin yöneldiği akım hippie-look tarzı olmuştur. Jeanlar, büyük aksesuarlar, desenli kıyafetler tercih etmişlerdir.²⁷

1970 yılında, teknoloji ilerlemiş hazır giyim sektörü de teknolojiyle birlikte büyümüştür. Moda alt sınıflarında ulaşabileceği bir kavram olmuştur. Hippie-look akımı etkisini sürdürmüştür. Bu dönemde etek boyları da kısalmıştır, parlıtlı kıyafetler tercih edilmiştir. Polyester, saten, kaşmir, tüvit, keten gibi kumaşların kullanımı yaygınlaşmıştır. Hazır gömlekler, jean kotlar, tunikler ve hazır elbiseler Haute Couture'u geri plana itmiştir.²⁸

"Başarı için giyinmek" terimi o dönemin önemini göstermiştir. Kaliteli ve statü sağlayan giyim tarzı benimsenmiştir. Kıyafetin markası, yaratıcılıktan ve tasarımdan daha önemli olmuştur.²⁹

1980 yılı, büyük firmalar tarafından desteklenen tasarımcı isimlerin ortaya çıktığı bir dönem olmuştur. Bu süreçte, her türlü tarz ve dış görünüş ileri sürülmekte ve bir o kadar da basitçe geri çevrilmektedir.³⁰

Ayrıca bu dönemde Kapitalizm kavramı da etkisini göstermektedir. Teknolojik buluşlar ve gelişmeler yaşanmış, Modada *"kitsch"* etkisi yaratılmıştır. Tozluklar, taytlar, dikkat çekici renkler, stretch jeanlar, vb. kıyafetler bu dönemde etkisini sürdürmüştür.³¹

1.3.3.2. İş Hayatı Olarak Haute Couture

1960 ile 1970' lerde Haute Couture firmalarının hizmet ettiği muhitten daha farklı müşterilere giysi tasarladıkları lüks giyim sektörüne girişimde bulunmuşlardır. Bu insanlar bireysel kaynaklarıyla finanse ettikleri küçük sermayeli işlerini kurmuşlar ve kazanca bağlı olarak büyümüşlerdir. Yine bu dönemde, sektöre girme maliyet fiyatı oranla düşüktür ve küçük sermayeli firmaları olan tasarımcılar, yenilikçiler olarak şöhret elde etmişlerdir.

²⁷ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.63

²⁸ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.63

²⁹ Kahraman Arslan, Moda Tasarımı Müsiad Araştırma Raporları: 60, Maviofset, İstanbul, 2009, ss.41

³⁰ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.63

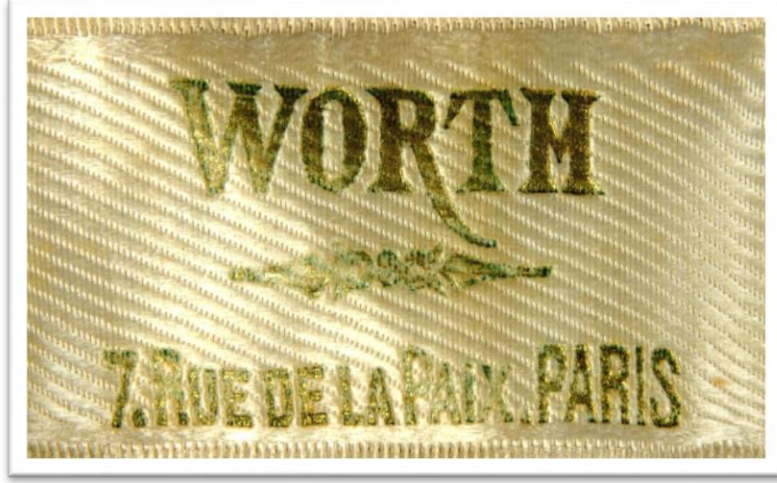
³¹ Olivier Saillard, Anne Zazzo, France, 2012, ss.63

1980' ler döneminde bu firmaların sadece birkaçı büyümüştür ve kâra bağlı olarak kazancını iki katına çıkarmıştır. Ne yazık ki 1980'lerin ortalarına gelindiğinde, firmaların küresel pazarlarda harekete geçmesi sonucu maliyet oranının yükselmesiyle, lüks hazır giyim sektörüne giren tasarımcılar risk sermayesi bulmakta güçlük çekmişlerdir.³²

1980' ler döneminde Haute Couture tasarımcılarının kurduğu grubun tamamına bakıldığında iki farklı tasarımcıya ulaşılır. Biri, uzun zamandır ayakta duran firmalar için çaba harcayan, diğeri sık sık tasarım tarihinden alınan motiflerin ve düşüncelerin yeniden anlatımından oluşan koleksiyonları sergileyen daha ihtiyar tasarımcıları oluşturur. Bu kıyafetlerde yıllar geçtikçe az bir değişime uğramıştır. 1980 yılının sonlarında, yaşlanan tasarımcıların idare ettiği birkaç büyük Haute Couture atölyesi bu gruba örnek oluşturmuştur. Bir diğer organizasyon çeşitlerine ilişkin araştırmalar, holding sahipliğinde olma durumundaki diğer yan kuruluşların, zararına yol açabilecek her türlü tehlikeye karşı parasal baskılardan muhafaza ettiğini öne sürmüştür. 1992 yılında, Haute Couture tasarımcılarının %75'i elli yaşının ve bunlardan dört kişi de yetmiş yaşının üzerinde tasarımcılardır. Gazeteciler Haute Couture tasarımcılarının büyük çoğunu, biraz risk alan, koleksiyonlarını sadece zamana uyum sağlayacak ama bu süreçte de orta yaş grubundaki tutucu müşterilerini de huzursuz etmeyecek kadar değiştiren kişiler şeklinde tarif etmiştir. Bu tarz kişilerin moda üzerindeki tesiri Fransa ülkesinde bile eksilmiştir. Bu tarz firmalar için çaba sarfeden ikinci tasarımcı kategorisi daha genç ve dinamik; yaptıkları işler oranla daha az tradisyondur. Diğer alanlarda görev alan, diğer firmaların yenilikçilerini kendi ekibine alan, kültür üreten kurum ve kuruluşlarda olduğu gibi Haute Couture firmalara sahip olan holdingler de tasarımcıları vefat eden veya emekliye ayrılan firmalara küçük sermayeli hazır giyim firmalarından, bilhassa tasarımlarının orijinalliği veya tasarımlarının eğlence değeri sebebiyle üyeliğe onaylanan tasarımcılar kabul edilmiştir. Kâr etme olanakları, ürün satışlarına ve küresel pazardaki firma imajı kıyafetlerinin tasarımına bağlı olarak oluşturulan Fransız Haute Couture firmaları için çaba sarfeden onlar için çalışan tasarımcılar, güzel veya tradisyonel değerleri yerle bir eden kıyafetler yaratmaya çalışmışlardır. Geçmiş zamanda bu şekilde üyeliğe onaylanan çok önceden tanınmış tasarımcılar olmuştur. 1990 yılının sonlarında ise, tasarımcılar medya dünyasının ilgi odakları olma sebebiyle üyeliğe onaylanmışlardır. Fransız tasarımcılar mücadelelerinin git gide çoğaldığı bu pazara artık hâkim değillerdir. İtalyan, İngiliz, Japon, İspanyol ve

³² Diana Crane, İstanbul, 2003, ss.184-185

Belçikalı tasarımcılar Paris'te koleksiyonlarını sunan lüks moda tasarımcılarının ortalama üçte birini özümsemişlerdir.³³

Şekil 8. XIX. Worth Label, with Address 7. Rue De La Paix, Paris, Charles Frederick Worth Logosu

Kaynak: <http://neo-rococo93.blogspot.com/2014/05/haute-couture-alpha-and-omega-of-modern.html>
Erişim Tarihi: 25/08/2018

Şekil 9. Worth, Calligraphy Label On A Cotton Waistband, c. 1910 Pamuk Kumaşından Yapılmış Kemer, Üzerindeki Kaligrafi Etiketi

Kaynak: <http://www.lisak.net.pl/blog/?p=5710> Erişim Tarihi: 28/08/2018

³³ Diana Crane, İstanbul, 2003, ss.185-186

2. HAUTE COUTURE VE GİYİM

Giyim, Rönesans ve Fransız devrimi Haute Couture ‘un doğuşuna zemin hazırlamış üç ana faktördür. Başlangıçta giyim, insan vücudunu örtmek ve dış etkilere korumak amaçlı ortaya çıkmıştır. Rönesans dönemi ve Fransız devriminin yansımaları, teknik ve teknolojik buluşların etkileri ile giyim, ihtiyaçların yanı sıra çalışma ortamının gerektirdiği şartlara uyum sağlamak ve süslenmek gibi birçok amaca hizmet edecek şekilde gelişmeler göstermiştir.³⁴

Giyimde ilk kez, yaratıcılığa yönelik bir terim olan Haute Couture, 19. yüzyılda Fransa’da Charles Frederic Worth tarafından ortaya atılmıştır. Bu paralellik çerçevesinde geçmişten günümüze kadar gelen Haute Couture, tarihi gelişim evresi, giysilerin tasarım süreci ve giysilerin üretim aşamaları ile dimdik ayakta durmayı başarabilmiştir.³⁵

2.1. Haute Couture Giyimde Tasarım

Tasarım, üreticinin en önemli konu alanıdır. Bir giysi tasarımı yapılacaksa öncelikle oran, denge, form, desen, özgünlük, bütünlük gibi unsurlarla yorumlanmalıdır. Tasarım ne kadar özenli ve iyi olursa tüketicinin üzerinde o kadar uzun ömürlü olmakta ve tüketici ile bütünlük sağlamaktadır.³⁶

Hazır giyim tasarımının tanımı yapılacak olursa; müşterinin ne istediği doğrultusunda ilerleyerek, istediği tasarımı, form, desen ve doku gibi moda öğeleriyle birleştirip müşteriye sunmaktır. Yaratıcılık ve estetik kavramlarıyla ortaya çıkan haute couture kavramı yaratıcılık ve hayal gücüyle birleşerek kişiye özel olması haute couture’un farkını ortaya koymaktadır. Her iki alanda da giysi tasarımının tanımı yapılacak olursa; her iki alan içinde bir giysi tasarımı oluşturulacağı için üretilecek giysinin çizimi, zamanlaması, kalıbı ve planı yapılarak oluşturulmalıdır.³⁷

1900 yılları sonrasında toplumsal değişikliklerle farklılık gösteren Haute Couture tasarımları zaman geçtikçe estetik ve özgün tasarımlarıyla modada yerini oluşturmuştur. Haute Couture tasarımlarını etkileyen bir diğer neden de iki savaş arasındaki dönemler olmuştur. Haute Couture giyim modası için büyük önem taşımaktadır.³⁸

³⁴ Mary Vaudoyer, *Le Livre De La Haute Couture*, Reliure Toile Sous Jaquette, France, 1992, ss.42

³⁵ Mary Vaudoyer, France, 1992, ss. 42

³⁶ Guénolée Milleret, *Haute Couture*, Eyrolles, France, 2015, ss.95

³⁷ Guénolée Milleret, *Haute Couture*, France, 2015, ss.95

³⁸ Guénolée Milleret, *Haute Couture*, France, 2015, ss.96

2.2. Haute Couture Giyimde Ölçü Almanın Önemi

Kalıp hazırlama işleminin yapılması için temel beden ölçüleri gerekmektedir. Kalıp hazırlamada en önemli öge mezuredir. Çünkü kalıbın doğru ve orantılı olması için mezureyle nereden nasıl ölçü alınır hesaplanması gerekmektedir. Ortaya başarılı bir kalıp çıkması için vücut ölçülerinin dikkatli bir şekilde özenle alınması gerekmektedir. Ölçü alma işleminde gerekli olan malzemeler; mezure, cetvel, kâğıt, kalem, iğne gerekmektedir. Daha sonra modelin duruşu sağlanmalı ve iç çamaşırı üzerinden ölçü alınmalıdır. Eğer ki modelde anatomik bir yapı bozukluğu varsa sağ omuz ile sol omuz esnasındaki ölçüler ayrı ayrı alınmalı ve çok dikkat edilmelidir. Bu esnada dikkat edilmesi gereken detaylardan biri de mezure, ne bol ne de sıkı tutulmalıdır. Özenli bir şekilde ölçü alındığı takdirde kalıp sonucu da doğru olacaktır. Bütün bunlar uygulandıktan sonra elde edilen kalıp hazırdır.³⁹

Günümüzde kalıplar çeşitlilik göstermektedir. Her kalıp için ayrı bir planlama ve hesaplama işlemi vardır.⁴⁰

2.3. Kalıbın Önemi

- Kıyafeti eksiksiz ve tam olarak ortaya çıkarır.
- Oran orantıya dikkat edilerek kalıp çıkarıldığından dolayı ön provaya çıkılması gerekmez.
- Kişinin anatomik vücut özelliğine göre çalışıldığından dolayı kumaş israfından kaçınılır.
- Kişinin vücut ölçülerine göre çalışılan doğru bir kalıpta provaya çıkılmayacağı için zaman bakımından tasarruf elde edilir.
- Asimetrik veya farklı vücut özelliklerini göz önüne aldığımızda, her vücut özelliğine göre kıyafet olanağı sağlar.⁴¹

2.4. Haute Couture Giyimde Kalıp Hazırlamanın Önemi

Haute Couture tasarımcıları da kişiye özel tasarımlarında kalıp sisteminin dışına çıkmamıştır. Yeterince zahmetli olan Haute Couture tasarımları için, zamandan ve kumaştan tasarruf etmek istemişlerdir. Eşsiz güzellikteki tasarımlarını daha kolay çözümlmek, daha anlaşılır bir duruma getirmek için her zaman kalıp sistemini kullanmayı tercih etmişlerdir.⁴²

³⁹ Mary Vaudoyer, France, 1992, ss.88

⁴⁰ Mary Vaudoyer, France, 1992, ss.89

⁴¹ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

⁴² Mary Vaudoyer, France, 1992, ss.93

2.5. Kalıpları Kumaşa Yerleştirirken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

İlk önce kumaş masaya düzgün bir şekilde serilir. Pastalın kullanılmadan önce özellikle birgün öncesinden atılması penye kumaşlarda çok iyi neticeler göstermektedir. Kalıpların büyük parçaları kumaşa yerleştirilir, geride kalan küçük parçalar kalıp aralarına yerleştirilir, kalıplar özellikle düz, boy ve iplik tarafına doğru kumaş özellikleri göz önüne alınarak yerleştirilir. Kalıpları yerleştirirken aralarında boşluk kalmamasına önem gösterilir. Kalıplar, ekonomik şekilde yerleştirilmeli ve kumaş israfından kaçınılmalıdır. Kumaşın kalitesi, dokusu ve özelliği de çok önemlidir. Köşeli veya çizgili ise ekose ve çizgiler üst üste olmalıdır. Kumaşların suda veya ütöleme sonucunda çekme payları göz önünde bulundurulmalıdır ve ona göre hesap yapılmalıdır. Kesim işlemi yapılırken gerekli olan tüm malzemelerin olmasına önem verilmelidir.⁴³

2.6. Kalıp Hazırlama Tekniklerinin Çeşitliliği

2.6.1. Bıçkı Sisteminin Kullanılmasıyla Kalıp Elde Etme Tekniği

Genellikle büyük kalıplarda mezure ya da cetvel yardımıyla kalıp elde edilmektedir. Kalıba uygun eşel yardımıyla da küçültülerek elde edilebilmektedir.⁴⁴

2.6.2. Hazır Kalıp Kullanılarak Kalıp Elde Etme Tekniği

Müller ve Paff kalıplar da piyasada en çok tercih edilen kalıplardandır. Piyasada bulunan bu kalıpların ölçü alma tekniklerini uygulayarak kalıp çıkartmak pratiklik ve fayda sağlayacaktır. Ayrıca kalıpların ölçü tekniği kesinlikle kontrol edilmelidir.⁴⁵

2.6.3. Pratik Yöntem İle Kalıp Elde Etme Tekniği

Hem pratik olması açısından hem de malzeme israfına neden olmamasından ötürü, ölçülere göre dikkatli bir şekilde kalıbı temelden alıp çıkartmak zamandan, malzemedan, iş gücünden tasarruf açısından daha uygun olacaktır.⁴⁶

2.6.4. Drapaj Yöntemi İle Kalıp Elde Etme Tekniği

Değişik model özelliği olan, drapeli, kuplu, büzgülü, asimetrik vb. formlarda çok ince bir kumaş üzerine ya da kâğıt sistemiyle oluşturulan canlı veya cansız manken üzerine yapılan bir uygulamadır.⁴⁷

⁴³ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

⁴⁴ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

⁴⁵ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

⁴⁶ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

⁴⁷ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

2.6.5. Hazır Giyim Üzerinden Kalıp Elde Etme Tekniği

Bu kalıba uygun, seçilen giysi dikiş yerlerinden dikkatlice sökülür, daha sonra bu parçalara ütüleme işlemi yapılır. Ayrılan parçaları, düz, boy ve iplik tarafına doğru yayarak üzerine mülaj kâğıdı koyulur, mezure ve cetvel tekniği ile ölçü kontrolü yapılır, gerekli yerlere dikiş payları verilir, şablonu oluşturulur, kontürleri atılır ve son kez kontrol edilir. Bu teknik genellikle günümüzde deri giyiminde uygulanmaktadır.⁴⁸

2.7. Haute Couture Giyimin Üretim Süreci

Haute Couture'e ait tasarımlar, kişiye özel olarak uygulanan yaratıcı tasarımlardır. Haute couture el işçiliğiyle ve yaratıcı düşünceyle gerçekleşen bir uygulamadır. Ayrıca üretim aşamasına geçilmeden önce üretilen ilk örnekler kategorisindedir. Tektir, biriciktir bu yüzden de seri üretimi yoktur.

⁴⁸ İSMEK, Modelistler Kitabı 1-2-3, İsmek, 2004, ss.11-12

2.8. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri

Tablo 2. İşlem Basamakları Öneriler

Bir veya birçok sayıda ürün kesimi için kesilecek kumaşları çalışma ortamında uygulanmalıdır.	Açık en kumaşlar, çok sayıda ürün kesim işlemi için tercih edilmelidir.
Uygulanacak dokuma kumaşın özellikleri tespit edilmelidir.	
Kumaşa uygun bir çalışmayla kenarları düzenlenmelidir.	Kenarlar 90 derece olacak şekilde kumaş kesimi için ayarlanmalıdır.
Kat izi veya herhangi bir kırışıklık varsa kumaş cinsine uygun bir çalışmayla ütölme yapılmalıdır.	Bu teknik tek ürün kesiminde uygulanmalıdır.
Kesime hazırlama yöntemi, kumaş özelliğine göre belirlenmelidir.	Dokuma kumaşlarda (tek ürün kesimi için iplik yönünü düzeltme ve yıkama) Yuvarlak örme kumaşlar bekletilmelidir.
Tespit edilen yöntemin işlemleri uygulanmalıdır.	Likralı kumaşlar ile yuvarlak örme kumaşlar kesimden 24 saat önce bekletilmelidir.
Kumaşın en ve boy ipliklerini ve tersi yüzü tespit edilmelidir.	
Kumaş tersinden masaya serilirken, kumaş boyu masanın uzun kenarına gelecek şekilde serilmesine özen gösterilmelidir.	Kesilecek olan kumaşın yüzeyi kaygan ise bu iş için belirlenmiş kumaş dolu masalar tercih edilmelidir.
Çok katlı kesimler için masanın bir kenarından diğer kenarına kadar kumaş kenarlarını çakıştırarak serim işlemi bitirilmelidir.	Pastal panı çok katlı kesim için çok önceden hazırlanmış olmalıdır. Serim katlarının oluşumu sırasında asortiyeye önem verilmelidir.
Yuvarlak örme kumaşlar için: Dinlendirme uygulamasından sonra kumaşları bol bırakmadan ve çok germeden normal duruşlarına göre serilmelidir.	Tüp kumaşlarda, ilmeklerin düzgünlüğüne ve may düzgünlüğüne önem verilmelidir.
Katlar yerleştirilirken çok katlı kesimler için katlar arasında gerginlik farkı oluşturulmamalıdır.	Yoksa kesim işleminden sonra kesilmiş olan parçalar arasında boyut farkı görülmektedir.

Kaynak: MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.17

2.8.1. Kalıbı Kumaşa Yerleştirip Kesmek

Her bir kumaşın özelliği birbirinden farklı olması nedeniyle kesim kalıplarının ve farklı kesim özelliği olan kumaşların çalışma alanında uygulanmasına önem verilmelidir. Kadife, yapay kürkler (peluş), polar, parlak kumaşlar (tafta saten), tek yönlü desenli kumaşlar, düz iplik yönüne bağlı olarak daha koyu ve açık görünen örgü ve jarse kumaşların tümüne “yönlü kumaşlar” olarak adlandırılmaktadır. Parlak kumaşlar, yüzey

parlaklığı sebebiyle ışığı her alandan farklı yansıtmakta ve farklı tonlarda görüldüğü için yönlü kumaşlar kategorisinde bulunmaktadır.⁴⁹

Tüy Yönü Olan (Havlı) Kumaşlar: Bu kumaşların, tüy yönü aşağı bakacak şekilde kesim işlemi yapılmalıdır. Giysi parçaları aralarında ton farklılıkları oluşmaması için kesimde kalıpların aynı yönde olmasına önem gösterilmelidir. Kalıpların yerleşiminde düz, boy, iplik işaretleri, kumaş kenarına paralellliğini oluşturmaktadır.⁵⁰

Desen Yönü Olan Kumaşlar: Desen motifleri gruplar halinde veya her sırada aynı yönde olan kumaşlardır. Bu kumaşların kalıpları, desenler birbirini takip edecek şekilde uygulanmalıdır. Ekoseli ve çizgili kumaşlarda, özel kesim işlemi ve kalıp yerleşimi gerekmektedir. Bu yüzden, giyside çizgi ve karelerin birbirini takip etmesi giysilerin düzgün görünmesi bakımından oldukça önem arz etmektedir.⁵¹

Yönsüz Kumaşlar: Tüy veya desen yönü bulunmayan kumaşlarda kalıp yerleşimi oldukça ekonomik ve basittir. Bu durumda kumaş daha verimli yerleşime olanak sunmaktadır. Kalıbı kumaşa çizerken kalem seçimi oldukça önemlidir. Esnemeyi önlemek adına yumuşak uçlu ve basitçe işaretleme yapan kalemler tercih edilmelidir. Kumaş ve kalıbı sabitlemede ağırlıklar, toplu iğnelere göre daha çok tercih edilen olmalıdır. Ayrıca en önemlisi de hangi teknikle uygulandığı fark etmeksizin kalıp yerleşiminin aynı hızda bitmesine önem verilmelidir.⁵²

2.9. Giysiyi Provaya Hazırlamak ve Kontrol Etmek

Prova, giyside herhangi bir hatanın olmaması için yapılması gereken bir ön koşuldur. Provaya hazırlanmış giysiyi cansız manken veya ürünü diktiğiniz kişi üzerinde görmeniz gerekmektedir. Provanın ayna karşısında ve aydınlık bir mekânda olması son derece önemlidir. Simetrik modellerde prova, bedenın sağ tarafında yapması gerekmektedir.⁵³

2.10. Haute Couture Giyimde Kalite

Bir giyside en önemli malzeme kumaştır. Haute Couture’de el işçiliği tasarımlarla hazırlanan kumaşlar: Kumaşına ve ürününe yansıtılan kalite ölçüleri, renk, doku, desen ve ahenk özelliklerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Bu dönemde çok popüler olmasa da özgün ve seçkin giysiler için kumaşlar, atölye evlerinde tasarlanmaktadır. Kaşmir, ipek, keten,

⁴⁹ MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.19

⁵⁰ MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.22

⁵¹ MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.22

⁵² MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.23

⁵³ Guénolée Milleret, Haute Couture, Eyrolles, France, 2015, ss.112

deri, süet, kürk, pamuklu ve yünlü kumaşlar olarak çeşitlilik göstermektedir. Giysiyi bütünleştiren unsurlardan oluşturulan aksesuarlar, Haute Couture tasarımcıları tarafından özel olarak tasarlanmaktadır. Kemerler, şapkalar, şemsiyeler, takılar, ayakkabılar büyük bir el işçiliği ve özenle oluşturulmuş giysileri tamamlayan aksesuarlardır. Haute Couture'ün sözlük anlamına bakıldığında elbise dikmek, ya da iğne ile işlemek sözü Haute Couture'u diğer giysilerden ayırt edici kılar ve onun ruhunu yansıtır. 19. Yüzyıl döneminin sonlarına doğru insanların farklı olabilme ve tarz olabilme arayışları sonucu ortaya çıkan Haute Couture, giysileri saatler süren uğraşlar sonucu, sadece el işçiliği ile işlenebiliyordu. İnsan yaratıcılığına ve emeğine bağlı olan bu dikim tekniği, gelişen teknoloji yüzünden, özünden olmasa da yapısal anlamda bazı sektelere uğramıştır. Anlatılan bu açıklamalar sonucunda Haute Couture, özel ve seçkin tasarımlarındaki özgünlüğü, yaratıcılığı ve üst düzey kaliteyi yakalamak için kaliteli özel malzemeleriyle, sadece insan yaratıcılığına ve emeğine bağlı benzersiz ve muhteşem tasarımlar oluşturur.⁵⁴

2.11. Haute Couture Giyimin Günümüzdeki Durumu

Sinemanın ortaya çıkışıyla birlikte toplumsal gelişmeler, teknolojik buluşlar Haute Couture'u yapısal olarak etkilemeyi başarmıştır. 1950 yıllarında Haute Couture altın çağ dönemini yaşamıştır. Bu dönemdeki koşullar sebebiyle sinemanın gelişimi, teknolojik buluşlar, toplumsal gelişmeler, zaman etkenindeki kısaltmalar geçmiş yıllardaki rolünü günümüzde sınırlayan önemli unsurlardır. Toplumdaki değişiklikler sonucunda kadınların kendilerine olan özgüveni ve sorumluluğu iş hayatına atılmalarıyla artmıştır. Bireyin toplumsal konumu bakımından dış görünüşünün kazandığı önem, aşırı kentleşmeyle birlikte insanların saygınlık üstünlüğünün değişmesi, gösterime yönelik büyük bir tüketime neden olmuştur. Bu duruma ek olarak teknolojik gelişmelerle birlikte farklı makinelerin icadı, sanayileşme, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, giyim sektöründe gelişen pazar anlayışı ile oluşan akıllı tüketici kavramının toplumda oluşması gibi şeyler yeni yapılanmalara uygun ortam yaratmıştır. Aşırı kentleşme ve demokratikleşme kitlelerin öğrenerek ve bilinçlenerek adım atması gerektiğini göstermiştir. Zaman tasarrufu yapılması gerektiğini ve az zamanda çok iş çıkarma mecburiyetini, ekonomik koşullar sonucunda değişen ücretlendirme politikalarına göre hareket edilmesi gerektiğini ve daha pek çok sonucu ortaya çıkarmıştır. Haute Couture giyimin geçmiş dönemden ayrılığını gösteren bu sonuç, Haute Couture kavramını özünden olmasa da yapısal anlamda bazı kesintilere yol açmıştır. Ayrıca modelleri başarıya götüren yaratıcılıklarıyla giysileri oluşturan, onlara

⁵⁴ Ayfer Şahin, Konya, 2009, ss.35

emek veren ve kendi tarzlarını, marka kimliği adı altında sunan Haute Couture tasarımcılarıdır. Büyük çoğunlukla müşteriler artık kendi istekleri ve düşüncelerinden ziyade tasarımcılarına duydukları güvenle kıyafetlerini tasarlamasını istemektedirler. Oluşturulan bu kıyafetler taklit değildir ve modanın değişken kavramına tesir etmezler. Bu tasarımcılar dünyaca meşhurdur, tarzları birbirinden farklıdır ve zaman geçtikçe daha da değeri artar.⁵⁵

2.12. Haute Couture mü, Hazır Giyim mi?

Birçok insan için, uzaktan bakıldığı zaman “iki sektörde tasarım, ne fark eder ki” denilse de, içeriği incelendiğinde iki büyük sektör arasında fark görülmektedir.⁵⁶

Eğer ki Haute Couture tasarımcısı olmak isteniyorsa mutlaka yaratıcı olmalıdır. Çünkü modaevine gelen müşteri farklı olmayı seçen müşteridir. Müşteriyi doğru analiz edebilmeli, ne istediğini tam olarak kavrayabilmeli ve en önemlisi de müşterinin isteğini de göz önünde bulundurarak vücut orantısına göre bir planlama yapabilmelidir. Müşteri için seçilen kumaş ve aksesuarlar ile günlerce bazen de aylarca uğraşarak eşi benzeri olmayan eşsiz bir tasarım ortaya çıkarılabilmelidir. Hazır giyim tasarımcısı, kumaşların kalitesinde, karışımlarında, boyalarında yıkamaya vereceği tepkileri doğru tespit etmesi gerekmektedir. Corel, Photoshop Illustrator, gibi programları çok iyi bilmeli, ayrıca kara kalem ile çizim de yapabilme becerisine sahip olmalıdır. Hazır giyim tasarımcısı kendi hayal dünyasına göre değil, patronunun ve tüketici toplumun isteğine göre tasarımını planlamalıdır. Hazır giyim tasarımcı adından söz ettiremeyecektir ama eserleri üretilip milyonlarca insanlara sunulacaktır.⁵⁷

⁵⁵ Ayfer Şahin, Konya, 2009, ss.36-37

⁵⁶ Mary Vaudoyer, France, 1992, ss. 68

⁵⁷ Mary Vaudoyer, France, 1992, ss. 68

2.12.1. Haute Couture ve Hazır Giyim Arasındaki Farklar

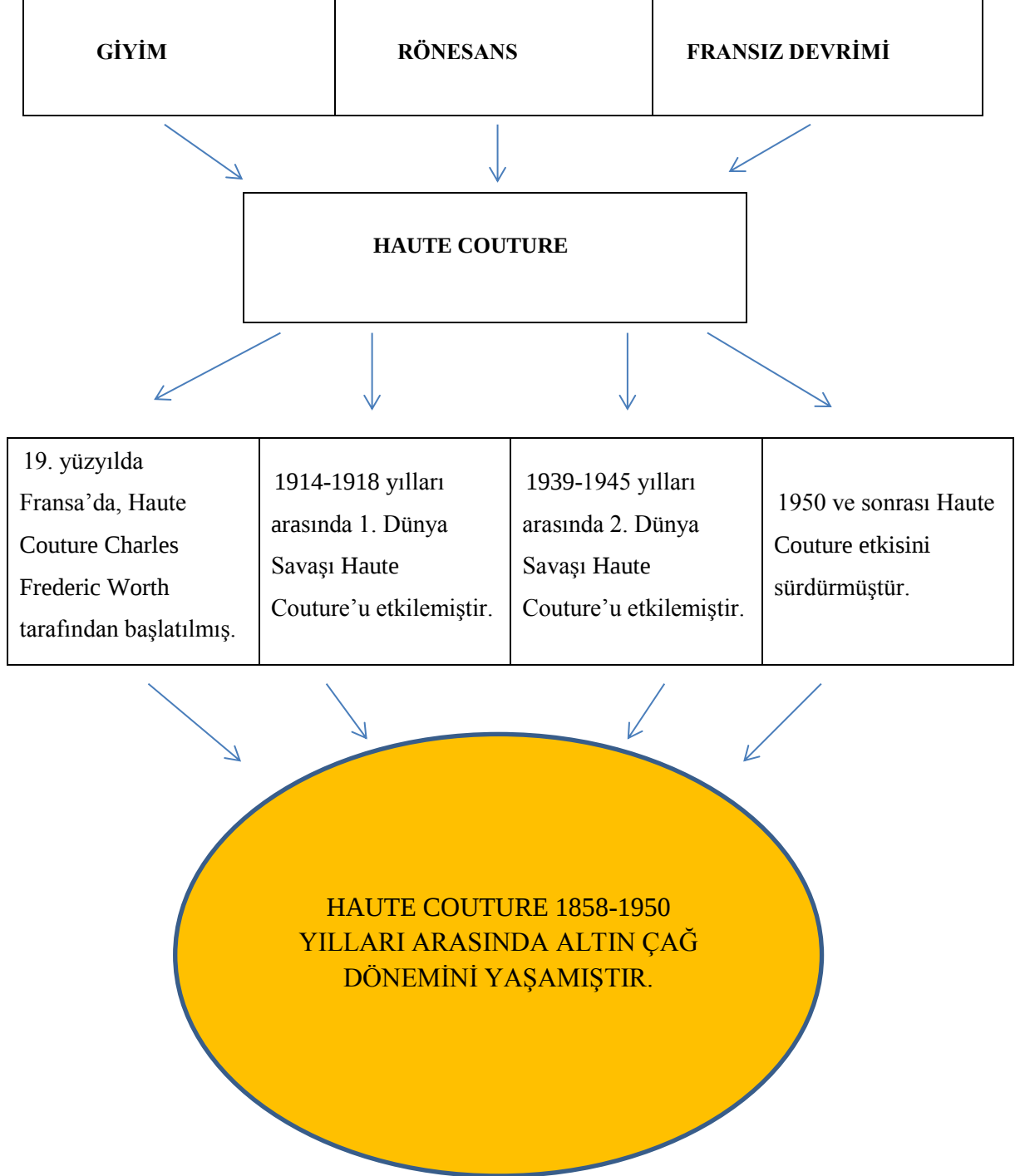
Tablo 3. Haute Couture ve Hazır Giyim Farkları

Haute Couture' un yılda iki sezonu vardır.	Hazır giyimin iki ana, iki de ara sezonu vardır.
Haute Couture' de tasarımlar kişiye özeldir.	Hazır giyim de kişiye özel tasarım söz konusu değildir. Standart ölçülere göre seri olarak hazırlanır.
Haute Couture hazır giyimden ilham almaz çünkü o tektir biriciktir.	Hazır giyim haute couture tasarımlarından etkilenebilir.
Haute Couture' de el işçiliği vardır.	Hazır giyim de makine ve seri üretim söz konusudur.
Haute Couture' de fiyatlar, yüksektir.	Hazır giyim de fiyatlar makuldür.
Haute Couture' de tasarımın hazırlanması için harcanan ortalama süre 300-400 saattir.	Hazır giyimde tasarımın hazırlanması için harcanan ortalama süre 50-100 saattir.

Kaynak: MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011, ss.20

3. HAUTE COUTURE DÖNEMLERİ VE BAZI TASARIMCILARIN DÖNEMDEN İLHAM ALARAK TASARLADIKLARI GİYSİLER

Tablo 4. Haute Couture

- Haute Couture 1900-1903
- Haute Couture 1905-1909
- Haute Couture 1910-1913
- Haute Couture 1914-1919
- Haute Couture 1920-1924
- Haute Couture 1925-1929
- Haute Couture 1930-1934
- Haute Couture 1935-1939
- Haute Couture 1940-1944
- Haute Couture 1945-1949
- Haute Couture 1950-1954
- Haute Couture 1955-1959
- Haute Couture 1960-1964
- Haute Couture 1965-1969
- Haute Couture 1970-1974
- Haute Couture 1975-1979
- Haute Couture 1980-1984
- Haute Couture 1985-1990

Haute Couture'un her ayrı döneminde farklı tasarımlar ortaya çıkmıştır. Bazı tasarımcılar bu dönemlerde yaptıkları tasarımlarıyla Haute Couture'u aydınlatmıştır.

Şekil 10. 1. Vernon 1900, 2. Maison Rouff 1901, 3. Paquin 1903

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, *La Mode du XXe siècle*, Celiv, France, 1993, ss. 9

3.1. Haute Couture 1900-1903

1. Vernon 1900, Pembe renkte uzun gömme ceketli takım elbise tasarımını oluşturmuştur.

2. Maison Rouff 1901, Yeşil renkte kadife kumaştan, öğleden sonra elbisesi tasarımını oluşturmuş, döneme ait şapka modelleri de olmazsa olmazlarıdır.

3. Paquin 1903, Tasarladığı tüylü, motifli şapka aksesuarı ile krem renkte yün kumaştan günlük elbise tasarımını sunmuştur.⁵⁸

⁵⁸ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.9

Şekil 11. 1. Drécoll 1905, 2. Worth 1905, 3. Redfern 1908, 4. Paquin 1909

Kyanak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.17

3.2. Haute Couture 1905-1909

1. Drécoll 1905, Açık mavi renkte yün kumaştan kışlık elbise tasarımı oluşturmuştur.

2. Worth 1905, Mor renkte uzun kışlık elbise tasarımlarıyla o döneme damga vurmaktadır.

3. Redfern 1908, Krem renkte ipek kumaştan prenses elbise tasarımı oluşturmuştur.

4. Paquin 1909, Pembe renkte ipek kumaşın üzerine pembe renkte şifon kumaştan oluşan öğleden sonra elbise tasarımı oluşturmuştur.⁵⁹

⁵⁹ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.17

Şekil 12. 1. Paul Poiret 1910, 2. Jean Patou 1913, 3. Drécoll 1913

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.33

3.3. Haute Couture 1910-1913

1. Paul Poiret 1910, Kırmızı renkte kadife kumaştan takım elbise tasarımını oluşturmuştur.

2. Jean Patou 1913, Pembemsi kahverenginden oluşan yün kumaştan takım elbise tasarımını oluşturmuştur.

3. Drécoll 1913, Dantel işlemeli saten, öğleden sonra elbise tasarımını oluşturmuştur.⁶⁰

⁶⁰ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.33

Şekil 13. 1. Stein&Blaine 1914, 2. Bergdorf Goodman 1916, Paquin 1919

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.41

3.4. Haute Couture 1914-1919

1. Stein&Blaine 1914, Beyaz renkli örgü kumaştan takım elbise tasarımını oluşturmuştur.

2. Bergdorf Goodman 1916, Açık mavi renkte yün jarse kumaştan oluşan yürüyüş kıyafeti tasarımını oluşturmuştur.

3. Paquin 1919, Mavi renkli elbisenin üzerine mavi yakalı beyaz ceket kombini oluşturmuştur.⁶¹

⁶¹ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.41

Şekil 14. 1.Chanel 1920, 2.Worth 1923, 3.Jeanne Lanvin 1924, 4.Callot Soeurs 1924

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.57

3.5. Haute Couture 1920-1924

1. Chanel 1920, Krep şeklinde ki pelerini ile birlikte soluk gri renkli Çin tarzında elbise tasarımı oluşturmuştur.

2. Worth 1923, Açık kahverengi yün kumaştan elbise tasarımı oluşturmuştur.

3. Jeanne Lanvin 1924, Siyah renkte yüksek kapalı yakalı, krep jorjet elbise tasarımı oluşturmuştur.

4. Callot Soeurs 1924, Kırmızı renkte Sivri açık yakalı, krep jorjet elbise tasarımı oluşturmuştur.⁶²

⁶² J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.57

Şekil 15. 1. Jean Patou 1925, 2. Henri 1927, 3. Chanel 1928, 4. Redfern 1929

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.65

3.6. Haute Couture 1925-1929

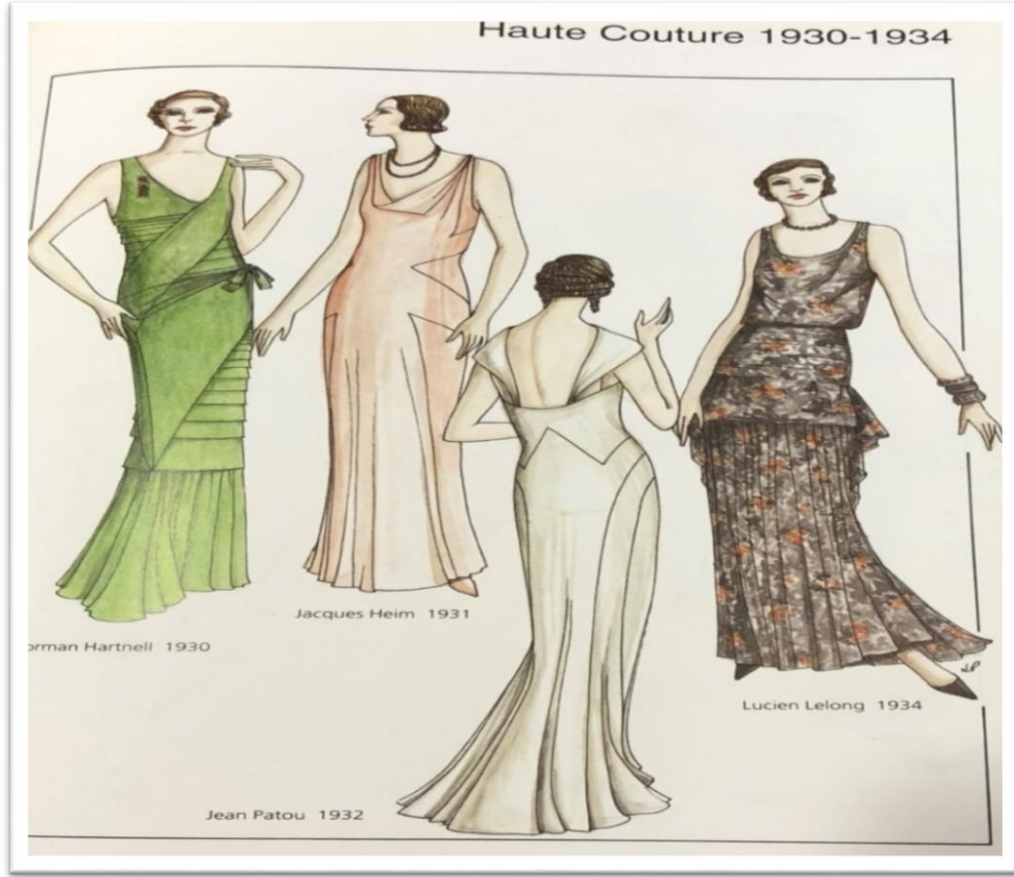
1. Jean Patou 1925, Açık yeşil renkli yün örgüden oluşturulmuş yuvarlak yakalı düz kazak, kazağın üzerinde tasarımcının baş harflerine yer verilmiştir. Kazağın altında yeşil pileli etek ve kazağın üzerinde pembe renkli ceket kombinini oluşturmuştur.

2. Henri 1927, Mavi renkte kruvaze ceketin içine beyaz gömlek ve mavi kravat tasarlanmıştır. Ceketin altında gri renkte düz etek kombini oluşturmuştur.

3. Chanel 1928, Jersey kumaştan oluşturulmuş kahverengi, zigzag çizgili iki parçalı takım elbise tasarımı oluşturmuştur.

4. Redfern 1929, İki parçalı takım elbise tasarımı oluşturmuştur.⁶³

⁶³ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.65

Şekil 16. 1. Norman Harnell 1930, 2. Jacques Heim 1931, 3. Jean Patou 1932, 4. Lucien Lelong 1934

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.76

3.7. Haute Couture 1930-1934

1. Norman Hartnell 1930, Yeşil renkli krep şeklinde gece elbisesi tasarımını oluşturmuştur.

2. Jacques Heim 1931, Soluk pembe renkli saten kumaştan oluşturulmuş kolsuz abiye tasarımını sunmuştur.

3. Jean Patou 1932, Beyaz renkli saten kumaştan oluşturulmuş eğimli gece elbisesi tasarımını sunmuştur.

4. Lucien Lelong 1934, Baskılı şifon kumaştan oluşturulmuş abiye tasarımını sunmuştur.⁶⁴

⁶⁴ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.76

Şekil 17. 1. Chanel 1935, 2. Creed 1937, 3. Chanel 1939, 4. Paquin 1939

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.89

3.8. Haute Couture 1935-1939

1. Chanel 1935, Jersey kumaştan oluşturulmuş iki parçalı takım elbise tasarımını sunmuştur.

2. Creed 1937, Kırmızı, beyaz ve mavi çizgi detaylı, siyah renkli yün kumaştan oluşturulmuş günlük elbise tasarımını sunmuştur.

3. Chanel 1939, Chanel konseptine uygun bir konsept iki parçalı takım elbise tasarımını sunmuştur.

4. Paquin 1939, Bükümlü yakalı gri renkte yün kumaştan oluşturulmuş palto tasarımını sunmuştur.⁶⁵

⁶⁵ Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.89

Şekil 18. 1. Cristobal Balenciaga 1940, 2. Strassner 1942, 3. Norman Hartnell 1942, 4. Norman Hartnell 1944, 5. Digby Morton 1944

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.105

3.9. Haute Couture 1940-1944

1. Cristobal Balenciaga 1940, Siyah renkte pamuklu kumaştan oluşturulmuş jarse elbise tasarımını sunmuştur.

2. Strassner 1942, Yivli yün kumaştan oluşturulmuş ceket tasarımını sunmuştur.

3. Norman Hartnell 1942, Kahverengi yün kumaştan oluşturulmuş kısa elbise tasarımını sunmuştur.

4. Norman Hartnell 1942, Yeşil renkte yün kumaştan oluşturulmuş yakasız ceket tasarımını sunmuştur.

5. Digby Morton 1944, Kahverengi ve açık mavi karışımı renkten oluşturulmuş balıksırtı takım elbise tasarımını sunmuştur.⁶⁶

⁶⁶ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.105

Şekil 19. 1. Jacques Fath 1945, 2. Cristobal Balenciaga 1947, 3. Giuseppe Mattli 1949, 4. Christian Dior 1947, 5. Molyneux 1948

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.113

3.10. Haute Couture 1945-1949

1. Jacques Fath 1945, Gri renkte yün kumaşlı takım elbise tasarımını sunmuştur.
2. Cristobal Balenciaga 1947, Lila renkte yün kumaşlı elbise tasarımını sunmuştur.
3. Giuseppe Mattli 1949, Koyu mavi renkte yün kumaşlı günlük elbise tasarımını oluşturmuştur.
4. Christian Dior 1947, Düğme detaylı ipek kumaştan oluşturulmuş ceket ile ‘New Look’ (Yeni Görünüm) takım elbise tasarımını sunmuştur. Böylelikle haute couture yeniden canlanmıştır.
5. Molyneux 1948, Koyu kahvenrenge ipek kumaştan oluşturulan günlük elbise tasarımını sunmuştur.⁶⁷

⁶⁷ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.113

Şekil 20. 1. Hardy Amies 1950, 2. Charles Creed 1951, 3. Christian Dior 1953, 4. Lanvin 1953, 5. Christian Dior 1954

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.129

3.11. Haute Couture 1950-1954

1. Hardy Amies 1950, Yeşil renkte yün kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımı sunmuştur.

2. Charles Creed 1951, Kadife kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımı sunmuştur.

3. Christian Dior 1953, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş öğleden sonra elbisesi tasarımı sunmuştur.

4. Lanvin 1953, Yün kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımı sunmuştur.

5. Christian Dior 1954, Siyah renkte yün kumaştan oluşturulmuş elbise tasarımı sunmuştur.⁶⁸

⁶⁸ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.129

Şekil 21. 1. Sybil Connolly 1955, 2. Hardy Amies 1956, 3. Simonetta 1958, 4. Alberto Fabiani 1959

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.137

3.12. Haute Couture 1955-1959

1. Sybil Connolly 1955, Siyah renkte yün kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımını sunmuştur.

2. Hardy Amies 1956, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımını sunmuştur.

3. Simonetta 1958, Orta uzunlukta gri ceket tasarımını oluşturmuştur.

4. Alberto Fabiani 1959, Orta uzunlukta tiftikli bej ceket tasarımını oluşturmuştur.⁶⁹

⁶⁹ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.137

Şekil 22. 1. Michel Goma 1960, 2. André Courrèges 1964, 3. Mary Quant 1963, 4. Michael 1964

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.153

3.13. Haute Couture 1960-1964

1. Michel Goma 1960, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş ceket tasarımını sunmuştur.

2. André Courrèges 1964, Krem renkte yün kumaştan oluşturulmuş hafif kavisli kısa elbise tasarımını sunmuştur.

3. Mary Quant 1963, Krem renkte pamuktan yapılmış kolsuz elbise tasarımını sunmuştur.

4. Michael 1964, Mor renkte uzun Norfolk tarzı ceket tasarımını sunmuştur.⁷⁰

⁷⁰ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.153

Şekil 23. 1. Foale&Tuffin 1965, 2. Grés 1966, 3. Guy Laroche 1968, 4. Geoffrey Deene 1969

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.161

3.14. Haute Couture 1965-1969

1. Foale & Tuffin 1965, Deve renginden oluşturulmuş yün takım elbise tasarımını sunmuştur.

2. Grès 1966, Krem renkten oluşturulmuş yün tunik tasarımını sunmuştur.

3. Guy Laroche 1968, Krem renkte yün kumaştan oluşturulmuş jarse yakasız tulum tasarımını sunmuştur.

4 Geoffrey Deene 1969, Yün kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımını sunmuştur.⁷¹

⁷¹ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.161

Şekil 24. 1. Calvin Kein 1970, 2. Yves Saint Laurent 1971, 3. Jean Patou 1972, 4. Ted Lapidus 1974

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.177

3.15. Haute Couture 1970-1974

1. Calvin Klein 1970, Deve kılından yapılmış çapraz ceket tasarımını oluşturmuştur.

2. Yves Saint Laurent 1971, Sarı renkte saten kumaştan oluşturulmuş orta uzunlukta çapraz ceket tasarımını sunmuştur.

3. Jean Patou 1972, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş ceket tasarımını sunmuştur.

4. Ted Lapidus 1974, Kahverengi yün kumaştan oluşturulmuş pantolonlu takım tasarımını sunmuştur.⁷²

⁷² J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.177

Şekil 25. 1. John Bates 1975, 2. Nina Ricci 1977, 3. Pierre Cardin 1978, 4. Sonia Rykiel 1975, 5. Thierry Mugler 1979

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.185

3.16. Haute Couture 1975-1979

1. John Bates 1975, Koyu mavi renkte yün kumaştan oluşturulmuş yakasız elbise tasarımı sunmuştur.

2. Nina Ricci 1977, Açık mavi renkte pamuktan oluşturulmuş çizgili yakasız elbise. Tasarımını sunmuştur.

3. Pierre Cardin 1978, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş kısa ceket tasarımı sunmuştur.

4. Sonia Rykiel 1975, Beyaz renkte pamuktan oluşturulmuş hint tarzı kolsuz elbise tasarımı sunmuştur.

5. Thierry Mugler 1979, Krem renkte keten kumaştan oluşturulmuş takım elbise tasarımı sunmuştur.⁷³

⁷³ Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.185

Şekil 26. 1. Kenzo 1980, 2. Vivienne Westwood 1981, 3. Luciano Soprani 1982, 4. Emanuel Ungaro 1983, 5. Giorgio Armani 1984

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.201

3.17. Haute Couture 1980-1984

1. Kenzo 1980, Mavi renkte pamuktan oluşturulmuş mini elbise tasarımını sunmuştur.

2. Vivienne Westwood 1981, Uzun baskılı pamuktan oluşturulmuş gömlek ve mini etek tasarımını sunmuştur.

3. Luciano Soprani 1982, Açık kahverengi ketenden oluşturulmuş ceket ve mini etek tasarımını sunmuştur.

4. Emanuel Ungaro 1983, İpekten oluşturulmuş yakasız bluz ve mini etek tasarımını sunmuştur.

5. Giorgio Armani 1984, Orta uzunlukta damalı yünden oluşturulmuş ceket ve düz kısa etek tasarımını sunmuştur.⁷⁴

⁷⁴ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.201

Şekil 27. 1. Calvin Klein 1985, 2. Oscar de la Renta 1985, 3. Karl Lagerfeld 1988, 4. Christian Lacroix 1987, 5. Claude Montana 1990, 6. Katharina Hamnett 1990

Kaynak: J. Peacock et C. Lacroix, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993, ss.209

3.18. Haute Couture 1985-1990

1. Calvin Klein 1985, Gabardin kumaştan yapılmış kısa asimetrik ceket tasarımını sunmuştur.

2. Oscar de la Renta 1985, Pembe renkte yün ceket ve mini etek tasarımını sunmuştur.

3. Karl Lagerfeld 1988, Mavi renkte enine çizgili takım elbise tasarımını oluşturmuştur.

4. Christian Lacroix 1987, Beyaz renkli ipekten oluşturulmuş krep şeklinde ve orta uzunlukta çiçekli ceket tasarımını sunmuştur.

5. Claude Montana 1990, Kırmızı renkte yün kumaştan oluşturulmuş cüzdan ceket, ceketin içerisinde mor kazağı ve altında pantolonu şeklinde bir tasarım oluşturmuştur.

6. Katharina Hamnett 1990, Sarı renkte kapitone ipek ceket ile altında siyah renkte ipek pantolon tasarımını oluşturmuştur.⁷⁵

⁷⁵ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.209

4. HAUTE COUTURE İLE İLGİLİ KOSTÜM VEYA TEKSTİL DEPARTMANI BULUNAN FRANSADAKİ MÜZELER

- Musée de la Mode et du Costume Palais Galliera Paris, Moda ve Kostüm Müzesi.
- Espace Mode-Méditerranée, Marseille Moda Müzesi.
- Musée du Costume Chateau – Chinon, Kostüm Müzesi.
- Musée des Tissus et des arts décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, Lyon
- Musée de l'impression sur Etoffes, Kumaş üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse.
- Musée de la Chaussure, Ayakkabı Müzesi, Romans.
- Musée des Arts et Traditions populaires, Sanat ve Popüler Gelenekler Müzesi, Paris.⁷⁶

4.1. Musée de la Mode et du Costume Palais Galliera Paris, Moda ve Kostüm Müzesi

Palais Galliera Paris' in en ihtişamlı moda müzesi olarak bilinmektedir. Bu müzenin temelleri 1920 yılında Kostüm ve Moda Tarihi Birliği'nin yaklaşık 2000 parçalık bir kostüm koleksiyonunu Paris şehrine bağış yapmasıyla atılmıştır. Şehir müzesi kostüm koleksiyonunu Musée Carnavalet' ye bağışlamıştır. Bağış yapılmasının sebebi ise; O dönemde kostüm koleksiyonu şehir müzelerinde kendine ait bir bölüm bulamamıştır.⁷⁷

II. Dünya Savaşı sonrası, Paris halkı moda endüstrisini tekrar ayağa kaldırmaya çalışmış, kostüm müzeciliğinin etkisini ayırt etmiştir. Savaş sonrası sergiler çok yoğun istek görmektedir, daima yeni giysiler müzeye bağışlanmaktaydı. Bu durumdan dolayı koleksiyon büyütülmüştür. Lakin müze 1977 yılında günümüzdeki mekânı olan Palais Galliera'ya taşınmıştır ve Paris'in Moda ve Kostüm Müzesi adını almıştır.⁷⁸

Paris şehrindeki Galliera' nın sadece moda tarihine ait atmosferinin çekiciliği değişiktir. Bir dönem, yapının büyük bölümü koruma amaçlı yenileme işlemi yapılmasından dolayı kapalı kalmıştır. Müze, kapılarını 2013' te açmıştır ve sadece geçici sergiler düzenlemiştir. Sergide, en önemlilerinden biri de müzenin ilk retrospektif yaklaşımına ait “Alaia” sergisidir. Ayrıca müzenin direktörü Olivier Saillard önemli

⁷⁶ Nathalie Bailleux et Bruno Remaury, Modes&Vêtements, Série Culture et Société, France, ss.135

⁷⁷ Aslı Özbek, “Moda Kariyeri”, <http://modakariyeri.com>, Erişim Tarihi: 03/01/2019

⁷⁸ Aslı Özbek, Erişim Tarihi: 05/01/2019

kişilerdendir. Herkes onu Tilda Swinton ile düzenlediği “*The impossible wardrobe*” gösterisinden tanımaktadır.⁷⁹

Şekil 28. Moda ve Kostüm Müzesi, Palais Galliera Paris

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 15/02/2019

⁷⁹ Aslı Özbek, Erişim Tarihi: 08/01/2019

Şekil 29. Dress and Bolero, Balenciaga

(Creped artificial fibers Woven label in black on a white background, under the bolero neckline at mid back: "BALENCIAGA /10. AVENUE GEORGE V. PARIS" Haute couture, 1938.)

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/>, Erişim Tarihi: 15/02/2019

Şekil 30. Germaine Lecomte, Red Rayon Satin With Figured Black Stripes, Black Cut Velvet, Haute Couture, Circa 1950

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 15/02/2019

Şekil 31. Carven, Spring–Summer 1951

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 20/02/2019

Şekil 32. Marcelle Dormoy, Gift of Marie-Rose and Pierre Graftieaux, Summer 1948

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 20/02/2019

Şekil 33. Chanel by Karl Lagerfeld, Haute Couture, Spring-Summer 2017

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/>, Erişim Tarihi: 25/02/2019

Şekil 34. Jean Paul Gaultier, Haute Couture, Fall-Winter 2011

Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 01/03/2019

Şekil 35. Christian Lacroix, Haute Couture, Spring-Summer 1988

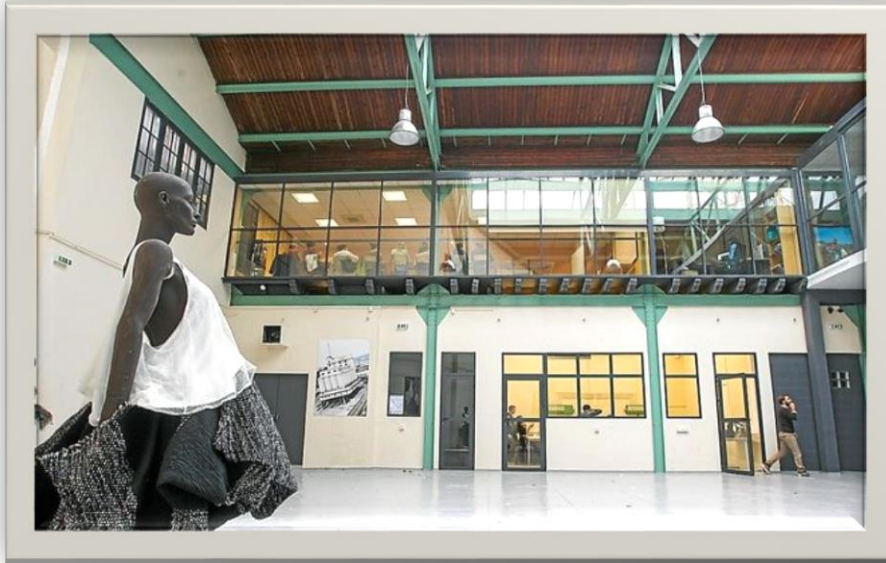
Kaynak: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/> Erişim Tarihi: 01/03/2019

4.2. Espace Mode-Méditerranée, Marseille Moda Müzesi

30 yıl önce Marsilya' da, Avrupa-Akdeniz bölgesinde kalkınma mantığı ile hedeflenen alanlarda kurulmuş bir müzedir. Maryline Bellieud-Vigouroux' un iradesinin sonucudur. 1988' deki Moda Müzesi ile çağdaş sergilerinin etkisi ve koleksiyonlarının zenginliği, şehre uluslararası ışık tutmuştur. Moda Giyim sektörünün kültürel, ekonomik ve medya vitrinidir. Marsilya ve bölgesini Paris'ten sonra en moda ikinci şehri yapmıştır.

Espace Mode-Méditerranée, Marseille Moda Müzesi'nin Görevleri:

- Gelişmekte olan bir moda ve aksesuar iş izleyicisine bilgi ve becerinin aktarılması,
- Bölgesel bir ekonomik sektörün onaylanması,
- Geleceğin yöneticilerinin eğitilmesi,
- Marsilya ve Avrupa-Akdeniz bölgesindeki yeteneklerinin belirlenmesi.⁸⁰

Şekil 36. Marseille Moda Müzesi

Kaynak: Jicky Cole, Interstyleparis, <http://interstyleparis.com/> Erişim Tarihi: 07/04/2019

⁸⁰ Jicky Cole, Interstyleparis, <http://interstyleparis.com/> Erişim Tarihi: 02/04/2019

Şekil 37. Espace Mode-Méditerranée, Marsilya Moda Müzesinin Binası

Kaynak: Jicky Cole, Interstyleparis, <http://interstyleparis.com/> Erişim Tarihi: 07/04/2019

4.3. Musée du Costume, Chateau – Chinon Kostüm Müzesi

Bu olağanüstü Château-Chinon'daki kostüm müzesi 18. yüzyıla dayanan Buteau-Ravizy iradesinin sonucudur. 1992 yılından bu yana, çoğunluğu tarafından satın alınan Dardy koleksiyonundan gelen yaklaşık 5.000 öğeden oluşan önemli bir kostüme ev sahipliği yapıyor. 1500 m²' lik bir yüzeyde, Fransız modasının 18. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın ortaları arasındaki çeşitli kostümlerinden oluşmaktadır.⁸¹

⁸¹ Didier Grumbach, *Histoires De La Mode*, Editions du Regard, France, 2017, ss.22-21

Şekil 38. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi Binası

Kaynak: <https://www.my-loire-valley.com/2016/12/le-musee-du-costume-a-chateau-chinon/>, Erişim Tarihi: 20/04/2019

Şekil 39. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi Sergileri

Kaynak: http://jenormeg.canalblog.com/albums/les_details_en_voyage/photos/62297850chateau_chinon_musee_du_costume_58_.html, Erişim Tarihi: 20/04/2019

Şekil 40. Chateau-Chinon, Kostüm Müzesi, Eski Döneme Ait Şapkalar

Kaynak: <http://costumehistorian.blogspot.com/2017/01/musee-du-costume-chateau-chinon.html>, Erişim

Tarihi: 25/04/2019

Şekil 41. Chateau-Chinon Kostüm Müzesi, Elbise Kostümünden Birer Örnek

Kaynak: <http://costumehistorian.blogspot.com/2017/01/musee-du-costume-chateau-chinon.html>, Erişim

Tarihi: 25/04/2019

4.4. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar

Müzesi, Lyon

Kısaca Tarihi: 1797' de, Rhône milletvekili Étienne Mayeuvre de Champvieux, fabrikayı büyütmek için bir müze ve bir çizim okulunun ortak oluşumunu öneren Conseil des Cinq-Cents'e bir rapor sunmuştur. Kumaşların tüccar üreticisi olan ve Avrupa mahkemelerinin tedarikçisi olan İlk Konsolosun ardından İmparator olan Camille Pernon, 19. yüzyılın başlarında bu fikri kabul etmiştir. Böylelikle dokumacılığın ve ipekli kumaşların ilk adımı da bu dönemde atılmıştır. Ayrıca insan dehasının bir gösterisine ve endüstrinin gelişimine sahip bir Lyon Müzesidir.⁸²

Müzenin İçeriği: Lyon şehri, köklü tarihiyle dokumacılığıyla ve ipekli kumaşlarıyla ünlü bir şehirdir. Tarihi kumaş müzesinde üretilen tüm kumaşlardan, döşemeliklerden ve duvar halılarından birçok örnekleri vardır. Ayrıca, eski dönemlere ait kostüm örnekleri de vardır. Özellikle de Napolyon dönemi kumaşları ve kostümleri ağırlıklıdır. Müze iki kategoriden oluşmaktadır. Kumaşlar, döşemelikler, duvar halıları ve kostümler yanı sıra mobilyalar, bakır ve gümüş gibi mutfak eşyaları da sergilenmektedir. 1856' da, Lyon Ticaret Odası, MTMAD (Musée des Tissus et des Arts Décoratifs) ' ın atası olan Sanat ve Endüstri Müzesi'ni geçmişin en iyi örnekleriyle çağdaş yaratımı yenilemek amacıyla kurmuştur. 1864 'teki açılışından bu yana amaç açıktır: Çağdaş Yaratıcılığın yenilik tarihine dâhil edilmesini sağlayacak, gelecek için teşvik etmek amacıyla Endüstride Uygulamalı Sanatlar alanında bir referans koleksiyonu oluşturmak. Sanatın rütbesini arttırmak ve lezzetin evrimine tanıklık etmek. 2002' de, Kültür Bakanlığı tarafından sınıflandırılan ve kontrol edilen diğer müzeler ile MTMAD, 2003' ten beri geçerli olan "*Fransa Müzesi*" etiketini almıştır. Bu nedenle koleksiyonlar devredilemez ve açıklanamaz. En iyi koruma koşullarında korunmaları, gelecek nesillere aktarılmaları, yapılandırılmış ve uyumlu bir kazanım politikalarına göre zenginleştirilmeleri, bilimsel ekipler tarafından araştırılmaları, arabuluculuk eylemleri ile insanlara aktarılabilmelidir. Müze bir tefekkür, keşif ve aynı zamanda bilimsel, belgesel, kültürel ve eğitimsel kaynakların bulunduğu bir yerdir. Ayrıca bölgedeki diğer müzelerle, Fransa'da veya yurtdışında, diğer kültürel tesislerle, okullarla veya üniversitelerle, vakıflarla, derneklerle ve profesyonel kuruluşlarla kurumsal işbirliği merkezidir.⁸³

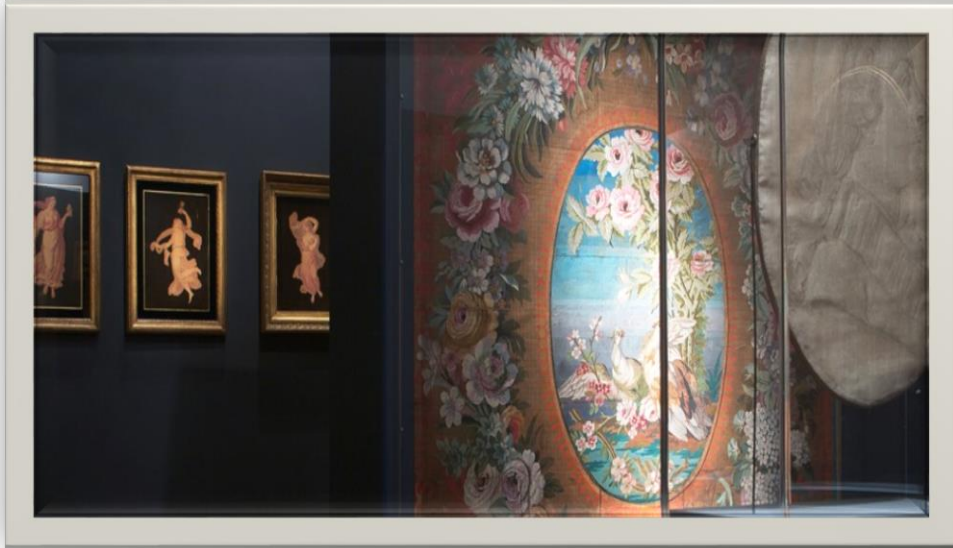
⁸² Carmel Allen, Le Musée De La Mode, Phaidon, France, 2016, ss.32

⁸³ Carmel Allen, France, 2016, ss.65-36

Şekil 42. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi Binası

Kaynak: <https://www.lyoncapitale.fr/culture/musee-des-tissus-et-des-arts-decoratifs/>, Erişim Tarihi: 02/05/2019

Şekil 43. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, Kumaş Örnekleri

Kaynak: <http://www.mtmad.fr/fr/Pages/default.aspx>, Erişim Tarihi: 02/05/2019

Şekil 44. Musée des Tissus et des Arts Décoratifs, Kumaş ve Dekoratif Sanatlar Müzesi, İç dekorasyonu

Kaynak: <http://www.mtmad.fr/fr/Pages/default.aspx>, Erişim Tarihi: 02/05/2019

4.5. Musée de l'impression sur Etoffes, Kumaş üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse

1833 yılında Société Industrielle de Mulhouse' da toplanan Mulhouse sanayicileri değerlerini, korumaya karar vermiştir. Müze, tekstil baskısını daha iyi anlamayı ve tanımayı amaçlamaktadır. Ayrıca tekstil tasarımcılarına ilham vermek adına ve geleceğin tasarımcılarına da donanım kazandırmak için yön gösterici bir müzedir. Dünyanın dört bir yanından gelen ve Alsas kumaş baskılarına dayanan tekstillerden oluşturulmuş olan Musée de l'impression sur Etoffes 18. yüzyıldan günümüze kadar varlığını korumaktadır. Müze'de Koleksiyonlar gittikçe büyümekte ve baskı endüstrisi için gittikçe daha zengin bir kaynak sağlamaktadır.⁸⁴

Société Industrielle de Mulhouse' daki birçok koleksiyona ev sahipliği yapmak için 1880 ve 1883 yılları arasında inşa edilen Rue des Bonnes Gens'in binasına yerleşmiştir. 6 milyon örneğe ek olarak, müze yaklaşık 50000 tekstil belgesini tutmaktadır. Daha geniş bir ifadeyle, müzede önemli temsilci koleksiyonları aynı zamanda dünyanın dört bir yanından gelen tekstil koleksiyonlarının evreni olarak korunan büyük bir tekstil ailesinin bir parçası

⁸⁴ Christian Fischbacher, "Musée de l'impression sur Etoffes", <http://www.musee-impression.com/>, Erişim Tarihi: 08/05/2019

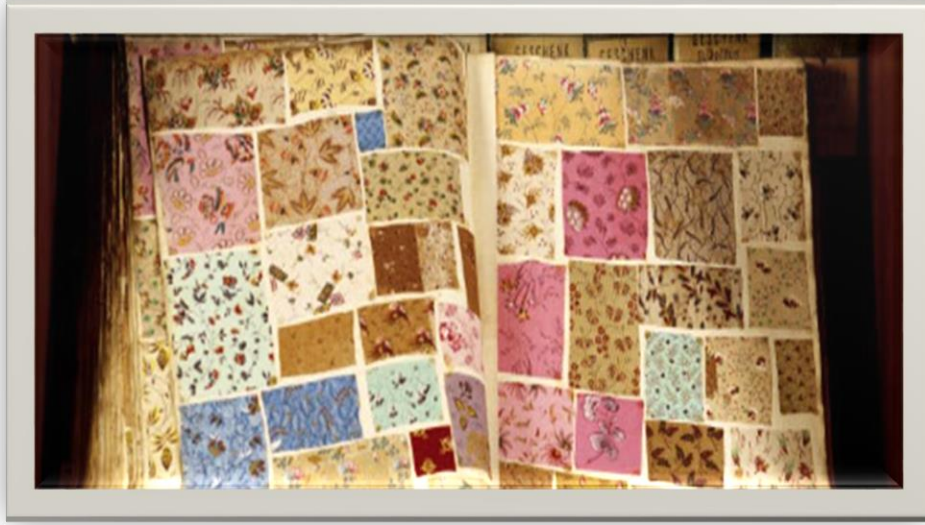
olarak temsil edilmektedir. 18. yüzyıldan kalma bir Hint gobleninin görkemli dekorundan, reklam tişörtüne kadar birçok kumaşa baskı yapmak önemli bir sanat eseridir. Teknik açıdan bakıldığında, kumaşlara baskı, tekstil desteği üzerine renklendirici madde yüklü bir alet uygulanarak bir dekorasyonun yeniden üretimi olarak tanımlanabilir. Kumaşlara baskı yöntemi hem niteliksel hem de niceliksel olarak müzenin servetidir. Dünyadaki bu eşsiz topluluğu korumak, restore etmek ve geliştirmek, müzenin kutsal görevidir.⁸⁵

Şekil 45. Musée de L'impression sur Etoffes, Kumaş Üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse, Binası

Kaynak: https://www.radfahrenimelsass.de/a-voir-a-faire/musees/F269000028_musee-de-l-impression-sur-etoffes-mulhouse.html, Erişim Tarihi: 21/05/2019

⁸⁵ Christian Fischbacher, “Musée de l'impression sur Etoffes”, <http://www.musee-impression.com/>, Erişim Tarihi: 08/05/2019

Şekil 46. Musée de L'impression sur Etoffes, Kumaş Üzerine Baskı Müzesi, Mulhouse, Kumaş Üzerine Yapılmış Baskı Örneği

Kaynak: https://www.radfahrenimelsass.de/a-voir-a-faire/musees/F269000028_musee-de-l-impression-sur-etoffes-mulhouse.html, Erişim Tarihi: 23/05/2019

4.6. Musée de La Chaussure, Ayakkabı Müzesi, Romans

Eski bir ziyaret manastırı (XVII - XIX) listesinde yer alan tarihi bir anıtın ev sahipliğini yapan Uluslararası Ayakkabı Müzesi, sizi ayakkabının tarihine dair benzersiz bir koleksiyon keşfetmeye davet etmektedir. Antik çağlardan beri dünya toplumlarının korudukları 20.000 nesneden 1.000'i ayakkabı müzesinde sergilenmektedir. En klasikten en abartılıya kadar en eskiden en çağdaşa kadar tüm formları müzede keşfedilmektedir. Romalıların şöhretini kazanan bu faaliyetin tarihinde, Mısır sandalı, silahşörün ayakkabısı gibi benzersiz parçalar sunan, sanat ve medeniyetide içinde barındıran müzede King'in kırmızı ayakkabısı, Kuzey Amerika yerlilerinin mokasenlerinin sandaletiyle, büyük yaratıcıların lüks ayakkabılarına değer vermektedir. Geçici sergi ve animasyonlarda ayakkabıların üzerine ışık tutmaktadır.⁸⁶

⁸⁶ Marie-Josèphe Bossan, L'Art de la chaussure, Parkstone International, France, 2015, ss.62

Şekil 47. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi

Kaynak: <https://www.ville-romans.fr/decouvrir/le-musee-de-la-chaussure>, Erişim Tarihi: 03/06/2019

Şekil 48. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 1

Kaynak: <https://www.ville-romans.fr/decouvrir/le-musee-de-la-chaussure>, Erişim Tarihi: 03/06/2019

Şekil 49. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 2

Kaynak: <https://voyages.michelin.fr/europe/france/rhone-alpes/drome/romans-sur-isere/musee-international-de-la-chaussure>, Erişim Tarihi: 03/06/2019

Şekil 50. Musée de La'chaussure, Ayakkabı Müzesi Sergi Örneği 3

Kaynak: <https://www.museums.ch/org/fr/MusedelaChaussure-1002,05/06/2019>, Erişim Tarihi: 03/06/2019

4.7. Musée des Arts et Traditions Populaires, Sanat ve Popüler Gelenekler Müzesi, Paris

Fransa' nın Paris şehrinde, 1937 yılında Georges Henri Rivière tarafından kurulmuş bir müzedir. Fransa' nın popüler sanat ve geleneklerinin bir müzesini oluşturmaktadır. 1960' lardan 19. yüzyıla kadar çoğu zaman kırsal ve zanaatkâr olan geleneksel Fransız toplumunun sentetik vizyonunu sunmuştur. 70 yıldan fazla süren varlığın ardından müze 2005 yılında kapantılmıştır. Koleksiyonları, 7 Haziran 2013 tarihinde Marsilya' da açılan Avrupa Medeniyetleri Müzesi' ne ve Akdeniz' e devredilmiştir.⁸⁷

Şekil 51. Musée des Arts et Traditions Populaires, Sanat ve Popüler Gelenekler Müzesi, Paris, Binası

Kaynak: <http://www.le-parigot.fr/musee-des-arts-et-traditions-populaires-lvmh-etend-son-emprise-91167>,

Erişim tarihi: 10/06/2019

⁸⁷ Pierre Fremaux, Guillaume Teisseire, Vassil Stefanov Babelio, <https://www.babelio.com/> , Erişim Tarihi: 05/06/2019

İKİNCİ BÖLÜM

HAUTE COUTURE' UN GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ

1. GÜNÜMÜZDE HAUTE COUTURE VE MODANIN DURUMU

Hazır giyim sektörü, Haute Couture ile her zaman rekabet içerisinde olmuştur. Ayrıca hazır giyim sektörü önemli ölçüde moda eğilimlerini de yönlendirmektedir. Bu alanda yapılan tüm çalışmalar moda için yapılmıştır. Ayrıca, giysi en üst düzey kalitede üretilse bile moda olma özelliği taşımıyorsa müşteri tarafından hiçbir zaman ilgi görmeyecektir. Bundan dolayı moda kavramı, düzenli olarak kendini güncelleyerek, karakterize edilmiş bir giysi bütünüdür. Moda hem kültürel bir fenomendir hem de üretimin, teknolojinin ve pazarlamanın da ayrılmaz bir parçasıdır. Haute Couture sanatı ise sürekli değişen moda dünyasında varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Günümüzde Haute Couture'un 2000 müşterisi kalmıştır. Bunlardan sadece 200' u düzenli müşteridir. Lakin Modanın düzenli olarak değişen bir kavram olduğu karakterize edilmiştir.⁸⁸

Tablo 5. Haute Couture Müşterilerinin, Yaşadıkları Yerlerin Yüzdelik Hesaplaması

Kaynak: Kahraman Arslan, Moda Tasarımı Müsiad Araştırma Raporları: 60, İstanbul, 2009, ss. 54

⁸⁸ Kahraman Arslan, Moda Tasarımı Müsiad Araştırma Raporları: 60, İstanbul, 2009, ss.54

1.1. Haute Couture Ünvanını Daimi Olarak Kullanmaya Hak Kazanan Markalar

1.1.1. Fransız Tasarımcılar

1.1.2. İtalyan Tasarımcılar

1.1.3. Fransa'da Biyografilerine Ulaşılan Bazı Haute Couture Tasarımcıları

1. Amies, (Sir) Hardy (Edwin) 1909-
2. Armani, Giorgio 1935-
3. Balenciaga, Cristobal 1895-1972
4. Bates, John 1935-
5. Beene, Geoffrey 1927-
6. Bergdorf Goodman
7. Callot Soeurs
8. Cardin, Pierre 1922
9. Chanel, Coco (Gabrielle Bonheur) 1883-1971
10. Connolly, Sybill 1921-
11. Courrèges, André 1923-
12. Creed, Charles 1909-1966
13. de la Renta, Oscar 1932-
14. Dior, Christian 1905-1957
15. Drécoll
16. Fabiani, Alberto
17. Fath, Jacques 1912-1954
18. Foale & Tuffin
19. Goma, Michel 1932-
20. Grés, Alix (Germaine Barton) 1899-
21. Hamnett, Katharine 1947-
22. Hartnell, (Sir) Norman (Bishop) 1901-1979
23. Heim, Jacques 1898(9?)-1967
24. Henri

25. Kenzo (Kenzo Takada) 1940-
26. Klein, Calvin (Richard) 1942-
27. Lacroix, Christian 1951-
28. Lagerfeld, Karl (Otto) 1938-
29. Lanvin, Jeanne 1867-1946
30. Lapidus, Ted (Edmond) 1929-
31. Laroche, Guy 1923-
32. Lelong, Lucien 1889-1958
33. Maison Rouff
34. Mattli, Giuseppi (Gustavo) 1907-1982
35. Michael (Michael Donellan)
36. Molyneux, (Captain) Edward 1891-1974
37. Montana, Claude 1949-
38. Morton, Digby 1906-1983
39. Mugler, Thierry 1948-
40. Paquin ?-1936
41. Patou, Jean 1880-1936
42. Poiret, Paul 1879-1944
43. Quant, Mary 1934-
44. Redfern (La Maison de Couture)
45. Ricci, Nina (Maria Lielli) 1882-1970
46. Rykiel, Sonia 1930-
47. Saint Laurent, Yves (Henri Donat Mathieu) 1936-
48. Simonetta, (Duchesse Simonetta Colonna di Cesaro) 1922-
49. Soprani, Luciano 1946-
50. Steine & Blaine
51. Strassner
52. Ungaro, Emmanuel (Maffeolti) 1933-
53. Vernon (Maison de Couture)
54. Westwood, Vivienne 1941-
55. Worth, Charles Frederick 1825-1895⁸⁹

⁸⁹ J. Peacock et C. Lacroix, France, 1993, ss.232-239

1.2. Modanın Önemi

Moda, kısa vadeli eğilimler dizini ve temel olarak değişim içermektedir. Moda dünyasında üç temel kavram anlatılabilir. Bu kavramlar; yenilik, değişim ve pazarlamadır. Yenilik kavramı: Moda için önemli olan değişim sürecinin oluşabilmesi için, moda dünyası daimi olarak yeni ürünler ortaya koymalıdır. Moda terimine farklı bir açıdan bakılırsa; yapmak, kurmak, yeniden inşa etmek vb.anlamları ifade etmektedir. Bazı yerlere göre moda tasarımı, bir sanat olarak algılanmaktadır. Lakin piyasada satışı yapılan ve var olan bu giysilerin büyük bir kısmı bu grupta yerini almaz, ancak yine de bu giysilerin tasarımları çoğunlukla sanatsal becerilerden ilham almaktadır.⁹⁰

Değişim kavramı; Mevsimsellik üzerine kurulan çağdaş moda endüstrisi, var olan ürünlere rağmen tüketiciler için yeni ürünler ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu durum, spontane olmayan planlı terk etme olarak da bilinmektedir. Sadece modaya özgü olmayan bu kavram, elektronik endüstrisi, otomobil vb. gibi alanlarda da geçerliliğini korumaktadır. Bu kavram birkaç sebepten dolayı sürekli eleştiriliyor olsa da, çoğu tüketici, ürün ve hizmetlerin aktif olarak güncellenmesinden son derece memnundur. Fakat değişimin hızı ve yönü çoğunlukla moda endüstrisinin beklentisinden daha az ve daha yavaş hesaplanabilir şekildedir.⁹¹

Pazarlama kavramı: Daima değişim içinde olan moda, en basit ayrıtısına kadar ürün yelpazesine olanak sağlayan tasarım kabiliyetini oluşturmaktadır. Değişim ihtiyacını karşılayan mekanizmanın bir parçasını oluşturan etken, tasarımıdır. Ayrıca tüketicilerin alacağı ve ihtiyaç duyacağı ürünlerin tespiti de sektör için önemlidir. Pazarlama kavramına bakıldığında, yenilikçi unsurun çoğalmasına ve yararına yönelik en güzel şekilde uygulanmasına olanak sağlamaktadır. Modayı farklı bilim dallarının ışığı altında incelemek mümkündür. Moda demek güncellik, aktiflik, çağdaşlık demektir ekonomik açıdan sürümü ilerleten bir etken olarak kabul edilmektedir.⁹²

Kısaca modaya; “yenilenen yenilik” denilmektedir. Moda kavramının en önemli özelliği değişkenlik göstermesidir. Başlangıçta moda kavramına sıcak bakmayan bireyler bile kısa zaman diliminde bu akımdan etkilenmektedir. Değişimin adı; “*demode, moda, son moda, modadan*” gibi terimlerle aktarılmaktadır. Değişim süreci belli aralıklarla yenilenmekte, dönem dönem birbirini takip etmektedir. Boru paça dar pantolonlar sonrası ispanyol paça pantolonlara, düşük bel pantolonlar sonrası yüksek bel pantolonlara, kısa

⁹⁰ Kahraman Arslan, Moda Tasarımı Müsiad Araştırma Raporları, Maviofset, İstanbul, 2009, ss.46-47

⁹¹ Kahraman Arslan, İstanbul, 2009, ss.46-47

⁹² Kahraman Arslan, İstanbul, 2009, ss.46-47

elbiseler sonrası uzun elbiselere, sonra tekrar kısaya vb. dir. Ayrıca moda, kış modası yaz modası gibi mevsimlere göre değişim göstermektedir. Bunun haricinde, değişime doğa, iklim, savaş öncesi, savaş sonrası, ekonomik koşullar vb. dış etkenler de önemli katkı sağlamaktadır. Geçmiş dönemde uzun süren modaların daha sonra toplum tabakalarında yukarıdan aşağıya doğru yansması, modanın bir başka özelliğinin de göstermektedir. Örnek olarak; 19. yüzyıl döneminde asillerin giydiği takım elbiseler, fraklar 20. yüzyıl döneminde garsonların giydiği kıyafet olmuştur. Modanın damgasını vurduğu bir diğer özellikte, moda olan giysilerin, piyasada kısa bir süre çoğalıp yok olmasından sonra, moda tasarımcılarının günün koşullarına göre yaptıkları değişikliklerle daha muhteşem ve çağdaş olarak tekrar piyasaya sürmesidir. Örnek olarak; 1970 ve 1960 yıllarının modelleri, günümüzde birtakım değişikliklerle çağdaş ve etkileyici olarak tekrar geri dönmüştür. Modanın kökeni incelendiğinde psikolojik ve sosyolojik nedenlerin olduğu görülmüştür. Psikologlara göre; bireyler temelde çevreye uyum sağlama eğilimindedirler. Fakat insanların, başkalarından farklı tarzda olma isteği sonucu, güncel tarzlardan sıkılmış olan bu bireyler, farklı şekiller ve arayışlar içine girmişlerdir. Bunun sonucunda, yeni tarzlarla başkalarının ilgisini çekmeyi başarmışlardır. İnsanların yeni tarzlarıyla şekillenmiş olan moda, diğer insanların birbirlerini taklit etmesiyle çoğalmaktadır. Fakat zamanla herkes moda olan tarza uyum sağladığı için, moda öncülerinin farklı olma isteği, yeni bir moda akımını başlatmıştır. İlk moda akımı yavaş yavaş sona ermiştir. Bundan dolayı, moda tasarımcıları yeniliklerini ilk önce moda öncülerine sergilemektedir.⁹³

1.2.1. Günümüzde Moda

XX. yüzyılının sonlarına doğru, insanların yaşam kalitesi değişmiş, dünya devletlerinin gündemleri farklılaşmış ve en önemlisi de modanın gidişatına yön vermiş olan unsurlar; politik güçler, gelişen teknoloji ve ekonomik dengeler olmuştur. XX. yüzyılın ilk dönemlerinde 1. ve 2. Dünya Savaşı gibi olaylar derinden etkilemiş olsa da, son dönemlerdeki değişimlerin ve gelişimlerin peş peşe yaşanması sonucunda belirli bir moda akımının hâkim olmasına imkân vermemiştir. Çağdaş demokratikleşmenin de etkisiyle giyim, değişen moda akımlarının tesiri altında kalmış, teknolojinin de yardımıyla git gide daha da eşitlenip yaygınlaşmış, her türlü kıyafete ulaşabilme fırsatı yaratmış olan günümüzdeki giysi; artık bir statü sembolü olmuştur. Alt grubu oluşturan bazı kesimler için üstünlük taklidi yapmanın bir unsuru haline gelmiş, bazıları içinse kendini ifade etmenin etkili bir yolu haline gelmiştir. En büyük ekonomik güçlerden biri olan günümüz

⁹³ Kahraman Arslan, İstanbul, 2009, ss.46-47

yaşamındaki moda, büyümek için insanların ne alacaklarını belirli bir duruma getirmiştir. Son olarak da modaya olan ilgi, alaka git gide artış göstermektedir.⁹⁴

Moda dünyasında yapılan değişiklikler arabaları, giysileri, aksesuarları, kozmetikleri vb. şeyleri değiştirmek için motivasyon etkisi yaratmaktadır. Moda, insanların yeni ürünler istemesine ve müşterilerin değerlerinin değişmesine sebep olmuştur. Nedeni ise; modanın dışında kalan ürünleri kullanmak birçok insan için huzursuz edici bir durum oluşturmıştır. Bu olay, bireyin kendini çevresine birtakım ürünlerle nasıl etki ettiğiyle alakalıdır. Toplum karşısında saygı görmek isteyen kişi toplumsal değer yargılarına önem vermesi gerekmektedir. Günümüzde, moda kurumları iş kurmada ve işi ayakta tutma konusunda zorluklar yaşamaktadır. Bunun nedeni ise küresel pazarlardaki yoğun rekabetten dolayıdır öyle bir durumda, lisanslı ürünlerden ve giysilerden daha önemli olan etken, giyim eşyalarının satışı için kullanılan çerçevelerdir. Tüketici toplum, kendi markalarını ve yaşam standartlarını algılama biçimleri yönünde stiller arasından seçim yapan kişiler olarak değerlendirilmektedirler. Ne yazık ki artık moda öncülerini taklit eden “*moda kurbanlarını*” veya “*kültür bağımlılarını*” tercih etmemektedirler.

Günümüzdeki çoğu insan modayı yakından takip etmektedir. Kendisine, bir başkası tarafından teşvik ettirilen tarza göre giyinen kişiye “*moda takipçisi*” adı verilmektedir. Modayı sürekli takip eden kişiler, hayattan keyif alan, kısıtlanmaktan hoşlanmayan, geleneklere ve kurallara bağımlı olmayan kişiler olarak adlandırılmaktadır. Moda dünyasının aktif takipçileri, bulundukları sosyal grup içinde moda öncüsü olarak kendilerini tanıtmaktadırlar. Modayı takip edenler bazen Paris modellerini taklit ederler, asıl taklit ettikleri ait oldukları sosyal çevrenin öncüsü konumundadır. Aslında bu öncüler kendi sosyal gruplarının dışındadırlar ve daha üst düzeyde bir grubun içerisindeyler. Bilinçli tüketiciler ile birlikte özellikle medya tarafından yönlendirilen ve taklit etme sonucu moda ürünlerinin takibini yapan gözle görülür önemli sayıda bir kitlenin olduğunu söylemek yanlış olmaz. Moda bu süreçte, basın yayın organlarının ve medya aracılığının olanaklarıyla uluslararası zorlukları yok ederek küreselleşme sürecine başlamıştır. Medya aracılığının yardımıyla diğer yandan kendine moda kitlesi oluşturan moda, bir diğer yandan bu kitleler arasında kısıtlanmayı sevmeyen, kendini anlatmaya çalışan kişisel farklılıklara da değişik açılımlar sergilemektedir. Bu olayın gerçekleşmesi için birtakım unsurların oluşmasına odaklıdır. Örnek olarak; değişmekte olan modayı daha yakından takip etmek, manipülasyon çalışmalar ve doğru yatırımlar yapmak, orijinal tasarımları

⁹⁴ Mikail Bat, İzmir, 2008, ss.30

uluslararası piyasalarda tanıtmak, yapılan çalışmaları aktif bir şekilde pazar gerekçelerine uygulamak günümüz için çok önemlidir. Dış ülkelerde takipçi değil takip edilen olmak asıl hedefler arasındadır. Günümüzde, medeni anlayışı olan toplumların içinde bulunan giyim, bireyin maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılayan temel bir gereksinimdir. Moda ise, hem modern toplumun içerisinde bulunduğu kültürel basamaklar ile hem de medya aracılığıyla çeşitli renk ve kesimleri doğru şekilde tamamlayabilmektedir. Bugün, toplumların birbirleriyle kaynaşmasıyla birlikte, değişimlerde hızla artmış ve bu sektörde yapılan uygulamalar profesyonel olmuştur. Diğer yandan bu çalışmalar sonucunda, tasarımcıların geniş kitledeki pazarlara varma arzusu küresel uygulamalara ışık tutmuştur ve modanın yaratıcı gücüyle farklı bakış açıları sağlanmıştır.⁹⁵

1.3. Günümüz Haute Couture Defilesinden Seçmeler

Şekil 52. Haute Couture Spring-Summer, 2019

Kaynak: https://www.dior.com/en_us/shows/haute-couture/spring-summer-2019-haute-couture-show/silhouette, Erişim Tarihi: 14/07/2019

⁹⁵ Mikail Bat, İzmir, 2008, ss.31

Şekil 53. Chanel' in Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler

Kaynak: <https://www.nelinozboyaci.net/paris-haute-couture-spring-2017/>, Erişim Tarihi: 14/07/2019

Şekil 54. Elie Saab'ın Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler

Kaynak: <https://www.nelinozboyaci.net/paris-haute-couture-spring-2017/>, Erişim Tarihi: 16/07/2019

Şekil 55. Maison Margiela'nın Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler

Kaynak: <https://www.nelinozboyaci.net/paris-haute-couture-spring-2017/>, Erişim Tarihi: 16/07/2019

Şekil 56. Paris, 2017 Haute Couture Defilesinden Seçmeler

Kaynak: <https://www.nelinozboyaci.net/paris-haute-couture-spring-2017/>, Erişim Tarihi: 20/07/2019

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmalar ve bulgular sonrasında Haute Couture aslında başlı başına şartlara ve kurallara sahiptir. Geçmiş zamandaki kadar canlılığı sürdürememiş olsada yine de Haute Couture köklü geçmişiyle moda dünyasının en üst mertebesinde. Günümüzde sadece belirli yerlerdeki moda evlerinde varlığını sürdürmektedir. 1900' lerde Haute Couture denildiği zaman akla "*L'art pour L'art*" Türkçe karşılığı "*Sanat için Sanat*" ilkesi gelmektedir. Globalleşen ve değişen Dünya'da Haute Couture müşterileri 2000'in altına düşünce ve genel moda anlayışı değişince, moda tasarımcılar daha fazla '*giyinilebilir*' tasarımlara yönelmeye başlamışlardır.

Haute Couture modacıları her ne kadar Haute Couture adı altında tasarımlarını oluşturmaya çalışsalar da yaratıcılıklarını '*giyinilebilir sanat*' adı altında sergilemektedir. Versace, Chanel, Dice Kayek, Jean Paul Gaultier gibi büyük tasarımcıların günümüzdeki koleksiyonlarına bakıldığında Haute Couture kavramından tamamen kopmamış olsalar da Hazır giyime yakınlaştıkları görülmektedir. Gözle görülür bir şekilde moda dünyası daha demokratik bir alana, yani Hazır Giyim'e kaydığı görülmektedir. Pierre Cardin, 1960 yıllarında bir Haute Couture moda tasarımcısının adını taşıyan ilk hazır giyim koleksiyonunu yapmıştır, o koleksiyondan sonra onun izinden giden birçok tasarımcı olmuştur. Bu durumdan sonra hazır giyim koleksiyonları, haute couture koleksiyonlarının ciddi bir rakibi olduğu görülmüştür. Özellikle Paris'li tasarımcılar haute couture defilelerini azaltarak hazır giyime yönelmiştir. Yves Saint-Laurent, Balmain, Lanvin, Givenchy gibi markalar haute couture'e veda eden tasarımcılar olduğu öngörülmektedir.

Haute Couture prestijini tarihinden alan, eşsiz sanatsal özellikleri günümüze taşıyan evrensel bir tarzdır. Haute Couture'un kar amacı yoktur fakat bilinçsiz olarak buna platform hazırlayan bir sanattır. Hızlı kentleşme, sanayileşme ve hazır giyimin yaygınlaşması sonucu eski önemini yitirmeye başlamıştır. Moda dünyası her ne kadar endüstriyel bir sektöre dönüşmüş olsa da aslında hep geleneklerin olayların ve toplumların aynası olmuştur. Bu yüzden Haute Couture'e sahip çıkılmalı, yeniden canlandırılması için ortak vizyon, hedef ve etkili yöntemlerle harekete geçirilmelidir. Tasarımcılar hayal gücüyle, yaratıcılıklarıyla tasarım sınırlarını zorlamalıdır. Haute Couture tasarımcıları ile geleceğin tasarımcıları moda sansasyonu ile içlerinde gizlenen yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalı, Haute Couture sanatına yönelik etkinlikler, defileler, müzeler, sergiler arttırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ALLEN, C., Le Musée De La Mode, Phaidon, France, 2016.
- ARSLAN, K., Moda Tasarımı Müsiad Araştırma Raporları:60, Maviofset, İstanbul, 2009.
- BAILLEUX, N., REMAURY, B., Modes & Vetements, Série Culture et Société, France, 1995.
- BAT, M., Moda Oluşturma Sürecinde Stratejik Planlama Ve Halkla İlişkilerin Rolü, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, 2008.
- BOSSAN, M., J, L'Art de la Chaussure, Parkstone International, France, 2015.
- CRANE, D., Moda ve Gündemleri Giyimde Sınıf, Cinsiyet ve Kimlik, Çev: Çelik, Ö., Ayrıntı Yayınları, Türkiye, 2003.
- GRUMBACH, D., Histoires De La Mode, Editions Du Regard, France, 2017.
- HAKKO, C., Moda Olgusu, Vakko Yayınları, İstanbul, 1983.
- İSMEK, İsmek Modelistler Kitabı 1-2-3, 2004.
- KILIÇ, S., “Giyim Sektöründeki Üretim Artıklarının Sürdürülebilir Moda Yaklaşımı İle Değerlendirilmesi Ve Örnek Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2013.
- MEB, Giyim Üretim Teknolojisi Kesim, Ankara, 2011.
- MILLERET, G., Haute Couture, Eyrolles, France, 2015.
- PEACOCK, J., L., C, La Mode du XXe siècle, Celiv, France, 1993.
- SAILLARD O., ZAZZO, A., Paris Haute Couture, Skira Flammarion, France, 2012.
- ŞAHİN, A., Giysi Alışverişinde Tüketicilerin Haute Couture Ve Hazır Giyim Tercihleri İstanbul-Konya İllerinde Örnek Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, 2009.
- VAUDOYER, M., Le Livre De La Haute Couture, Reliure Toile Sous Jaquette, France, 1992.

İnternet Kaynakları

Fremaux, P, Teisseire, G, Stefanov, V, Babelio, [https://www. babelio. com/](https://www.babelio.com/), Erişim Tarihi: 05/06/2019

[http://costumehistorian.blogspot. com/2017/01/musee-du-costume-chateau-chinon.html](http://costumehistorian.blogspot.com/2017/01/musee-du-costume-chateau-chinon.html), Erişim Tarihi: 25/04/2019

[https://www. dior. com/en_us/shows/haute-couture/spring-summer-2019-haute-couture-show/silhouette_02](https://www.dior.com/en_us/shows/haute-couture/spring-summer-2019-haute-couture-show/silhouette_02), Erişim Tarihi: 14/07/2019

<https://gsyhaute couture.wordpress.com/2014/11/03/tarihte-ki-ilk-moda-tasarimcisi-charles-frederick-worth/>, Erişim Tarihi: 20/08/2018

[https://www. interstyleparis. com/](https://www.interstyleparis.com/), Erişim Tarihi: 07/04/2019

[https://www. inandout-blog. com](https://www.inandout-blog.com), Erişim Tarihi: 19/08/2018

Cole, J, Interstyleparis, [https://interstyleparis. com/](https://interstyleparis.com/), Erişim Tarihi: 02/04/2019

[http://jenormeg. canalblog. com/albums/les_details_en_voyage/photos/62297850-chateau_chinon__musee_du_costume__58_.html](http://jenormeg.canalblog.com/albums/les_details_en_voyage/photos/62297850-chateau_chinon__musee_du_costume__58_.html), Erişim Tarihi: 20/04/2019

[http://www. le-parigot. fr/musee-des-arts-et-traditions-populaires-lvmh-etend-son-emprise-91167](http://www.le-parigot.fr/musee-des-arts-et-traditions-populaires-lvmh-etend-son-emprise-91167), Erişim tarihi: 10/06/2019

[http://www. lisak. net. pl/blog/?p=5710](http://www.lisak.net.pl/blog/?p=5710), Erişim Tarihi: 28/08/2018

[https://www. lyoncapitale. fr/culture/musee-des-tissus-et-des-arts-decoratifs/](https://www.lyoncapitale.fr/culture/musee-des-tissus-et-des-arts-decoratifs/), Erişim Tarihi: 02/05/2019

Daniel. H. Weiss, The Met, [https://www. metmuseum. org/](https://www.metmuseum.org/), Erişim Tarihi: 23/08/2018

[http://www. mtmad. fr/fr/Pages/default. aspx](http://www.mtmad.fr/fr/Pages/default.aspx), Erişim Tarihi: 02/05/2019

Fischbacher, C, Musée de l'impression sur Etoffes, [http://www. musee-impression. com/](http://www.musee-impression.com/), Erişim Tarihi: 08/05/2019

[https://www. my-loire-valley. com/2016/12/le-musee-du-costume-a-chateau- chinon/](https://www.my-loire-valley.com/2016/12/le-musee-du-costume-a-chateau-chinon/), Erişim Tarihi: 20/04/2019

Özbek, A, Modakariyeri, [https://modakariyeri. com/](https://modakariyeri.com/), Erişim Tarihi: 03/01/2019

[https://www. nelinozboyaci. net/paris-haute-couture-spring-2017](https://www.nelinozboyaci.net/paris-haute-couture-spring-2017), Erişim Tarihi: 14/07/2019

<http://neo-rococo93.blogspot.com/2014/05/haute-couture-alpha-and-omega-of-modern.html>, Erişim Tarihi: 25/08/2018

<http://www.palaisgalliera.paris.fr/>, Erişim Tarihi: 15/02/2019

https://www.radfahrenimelsass.de/a-voir-a-faire/musees/F269000028_musee-de-l-impression-sur-etoffes-mulhouse.html, Erişim Tarihi: 21/05/2019

Haut Couture Modanın En Üst Düzeyi, <https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2010/11/haute-couture-modann-en-ust-duzeyi.html>, Erişim Tarihi: 20/08/2018

<https://www.trendus.com/>, Erişim Tarihi: 19/08/2018

ÖZGEÇMİŞ

04.10.1989 yılında Kastamonu’ da doğdum. Ortaokul’ u Fransa’nın Strasbourg iline bağlı Haguenau ilçesinde yer alan Collège / Kléber’de okudum. Lise eğitimimi Afyonkarahisar iline bağlı Sandıklı ilçesinde yer alan Meslek Lisesi’nde tamamladım. 2016 yılında T.C. Beykent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fak. Tekstil ve Moda Tasarımı bölümünden mezun oldum. Fransa’nın Strasbourg şehrinde bulunan “Miss Rose” ismindeki hazır giyim firmasında çalıştım. 2018 yılında T.C. Beykent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı bölümünde Yüksek Lisans’a başladım. Yabancı dilim Fransızca ve İngilizcedir.

Burcu ÖZBEK